

**PERSPECTIEFNOTA 2020-2023
GEMEENTE BERNHEZE**

INHOUDSOPGAVE

Aanbiedingsbrief	3
Inleiding	4
Financieel perspectief	5
Lastendruk	13
Programmaplan	14
Bestuur en ondersteuning	15
Veiligheid	18
Verkeer, vervoer en waterstaat	21
Economie	26
Onderwijs	30
Sport, cultuur en recreatie	33
Sociaal domein	43
Volksgezondheid en milieu	49
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	53
Bedrijfsvoering	57
Niet in dit meerjarenperspectief passende voornemens	63

AANBIEDINGSBRIEF

Geachte leden van de gemeenteraad,

Het college van burgemeester en wethouders biedt u met genoegen de perspectiefnota 2020 aan. In deze nota treft u een uitwerking aan van de financiële positie en de vooruitzichten voor onze gemeente, op basis van het bestuursprogramma 'Samen voor Bernheze'.

We streven ernaar een nog meer eigentijdse gemeente te worden, met oog voor iedereen. De basis hierbij wordt gevormd door de drie uitgangspunten: dat wat ons bindt, waarderen wat er is en voegen toe wat hiervoor nodig is.

Wij vertrouwen in dit proces op een vruchtbare samenwerking.

Het college van burgemeester en wethouders

INLEIDING

Algemeen

Voor u ligt de Perspectiefnota 2020-2023 van de gemeente Bernheze. De perspectiefnota geeft op basis van het bestuursprogramma 'Samen voor Bernheze' de richting aan voor de komende vier jaren. Het gaat daarbij om hoofdlijnen.

De afgelopen jaren is er veel veranderd in onze gemeente. De gemeente werd verantwoordelijk voor nieuwe taken en onze maatschappelijke opgave is meer divers geworden. Stapsgewijs vormen ons beleid en dienstverlening zich naar de nieuwe rollen en verwachtingen van de gemeente. De volgende stappen zijn te leren van wat er goed gaat en wat beter kan, intensiever samen te werken met de samenleving en zo het verschil te maken voor elk van onze inwoners. De Perspectiefnota bestaat daarom niet alleen uit nieuwe keuzes, maar bouwt ook voort op wat er in de afgelopen jaren in gang is gezet. We hebben in het bijzonder aandacht voor de drie strategische thema's, de opgaven in het sociaal domein en de manier van samenwerken.

Van buurten tot verenigingen, individuele inwoners en bedrijven: we leveren allemaal een bijdrage aan de samenleving van Bernheze. Een verbindende lokale overheid die naast mensen staat en onderscheid durft te maken in haar aanpak – van reguleren tot loslaten – maakt daarin het verschil. We stemmen onze inzet af op de behoeften van onze inwoners in de dorpen, vanuit de gedachte dat Bernheze eenheid in verscheidenheid is. Belangrijke voorwaarde is dat de gemeentelijke organisatie hiervoor toegerust is en er ruimte ontstaat voor dialoog en luisteren naar elkaar.

Met onze vijf kernen in het groen zijn we een unieke gemeente. Dat willen we blijven. We werken regionaal samen om onze inwoners goed te kunnen bedienen. We doen lokaal wat lokaal kan en regionaal wat nodig is. Samenwerking in de regio is voor ons een krachtig middel om de belangen van onze inwoners te behartigen.

We moeten hard werken en duidelijke keuzes maken om de gezonde financiële positie van onze gemeente te behouden. Hierbij hebben we scherp in beeld dat een aantal onderwerpen nog niet is uitgekristalliseerd en kunnen vragen om (extra) middelen. Deze zijn nog niet bekend en vormen daarmee geen onderdeel van de financiële uitkomsten van deze nota. Tegelijkertijd willen we investeren voor de lange termijn en daar hoort een krachtige gemeentelijke organisatie bij. We hebben geconcludeerd dat een algehele kwaliteitsimpuls en borging daarvan voor de organisatie de rode draad moet zijn. Investerings in deze kwaliteitsverbetering leiden ertoe op termijn voldoende uitgerust te zijn om vraagstukken voor wat betreft zelfstandigheid van onze gemeente, ambities en uitbreiding van overheidstaken op te pakken.

FINANCIEEL PERSPECTIEF

Met deze Perspectiefnota stellen we het beleids- en financieel kader voor de jaren 2020-2023 vast. Dit financieel meerjarenperspectief is opgesteld met de visie in het achterhoofd zoals deze in het bestuursprogramma is geformuleerd. We maken onderscheid in besluiten, ontwikkelingen die we kunnen vertalen en ontwikkelingen die we als risico aanmerken. We maakten een keuze van voornemens die we nu willen meenemen en van voornemens die niet in deze begroting pasten.

Gezonde financiële positie

We willen de gezonde financiële positie van onze gemeente behouden. Dit schrijven we in het bestuursprogramma. De thema's transitie landbouw, wonen en recreatie zullen we voortvarend doorzetten. De maatschappelijke opgave in het sociaal domein vraagt onze inzet. Dit betekent voor ons dat er ook de financiële opgave ligt om te zorgen dat de komende vier jaren sprake moet zijn van een structureel evenwicht tussen uitgaven en inkomsten.

De realisatie van onze beleidsdoelen staat voorop en willen we bereiken door een verantwoorde inzet van middelen. We willen een evenwichtige keuze maken tot onze verantwoordelijkheid op diverse beleidsterreinen. Dit beleid baseren we op een bedrijfseconomische grondslag. Kaders hierbij zijn de bepalingen uit de gemeentewet en BBV (Besluit Begroting en Verantwoording BBV) en de richtlijnen van de provincie in verband met haar toezichttaak. De financiële verordening geeft aanwijzingen die lokaal zijn bepaald.

Om dit te bereiken hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Structurele uitgaven dekken wij met structurele middelen.
- Incidentele uitgaven kunnen wij dekken met incidentele middelen (reserves).
- De begroting is structureel en reëel in evenwicht.
- De tarieven zijn kostendekkend.

Wat willen we bereiken?

In het programmaplan presenteren we de doelenboom. We willen de doelenboom blijven inzetten om beter te kunnen sturen en te communiceren. We krijgen met dit instrument een beter overzicht en meer inzicht in de doelen die we als gemeente ons gesteld hebben. Alle doelenbomen samen omvatten naast alle doelen, activiteiten en middelen van de gemeente ook de verbanden en relaties ertussen.

De verwijzing in deze nota wat willen we bereiken komt overeen met de beschrijvingen uit de doelenboom. De doelenboom is omvangrijk. Daarom maken we in deze nota een verwijzing naar de belangrijkste subdoelen die de verbinding maken met de bovenliggende doelen en hoofddoelen.

Kanttekeningen

Risico's

Een aantal onderwerpen zijn nog niet uitgekristalliseerd en kunnen vragen om (extra) middelen. Deze zijn niet bekend en geen onderdeel van de financiële uitkomsten in deze nota.

- Ontwikkeling Wildhorst
- Plannen van De Nieuwe Instelling
- De herziening van de financiële verhoudingen en opname van de doeluitkering sociaal domein in de algemene uitkering met ingang van 2021. Er ontstaan dan herverdeeffecten.

- De bestaande oormerking van financiering en afbakening binnen de begroting van het sociaal domein houden we voor 2020 nog aan. De ontwikkelingen van de rijks financiering maken dat voor 2021 dit verandert. De consequenties voor de begrotingsruimte zijn onzeker.
- De doorontwikkeling van de organisatie.
- Nieuw te vormen reserve exploitatie:
Om profijt te hebben van onze gunstige vermogenspositie en om extra inkomsten te genereren stellen we voor om een reserve te vormen die gedurende 10 jaren een bijdrage geeft aan onze begroting voor € 400.000. Bij het onderdeel vermogenspositie informeren we u verder hierover. De provincie stelt voorwaarden aan deze financiële mogelijkheid. Een belangrijk aspect daarbij is of er sprake is van een bijzondere situatie en of dit in voldoende mate kan worden aangetoond. We zullen hierover overleg voeren.

BTW sport

Per 2019 is de btw-vrijstelling bij sportaccommodaties uitgebreid. Met deze verruiming vervalt ook het recht op vooraftrek van btw. Daarom is er voor gemeenten en sportinstellingen een financiële compensatie van € 241 miljoen beschikbaar. Voor gemeenten betreft dit de regeling Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK). De regeling geldt voor alle gemeenten ongeacht of in het verleden verhaal van btw werd gedaan. We verwachten daarom dat we voor slechts 75% worden gecompenseerd. Verder is er nog onduidelijkheid over de looptijd van de SPUK-regeling.

Stelpost sociaal domein

Voor het kunnen opvangen van diverse ontwikkelingen beschikken we binnen het programma sociaal domein over een stelpost. Deze wenden we onder andere aan voor indexering, voor oplopende kosten van aanzuigende werking ten gevolge van het abonnementstarief eigen bijdrage en langer thuis wonen en herverdeeffecten van de rijksuitkering. Gelet op de omvang van dit budget van € 300.000,- en de reserve sociaal domein van bijna 10 miljoen willen we de budgetruimte met € 40.000,- terugbrengen. We zijn van mening dat we reëel begroten en in geval van tegenvallers over voldoende middelen beschikken om deze te kunnen opvangen.

Opbrengsten gronden

In de meerjarenbegroting gingen we er vanuit om de verkoopopbrengsten van (incidentele) gronden af te bouwen. We blijven dit onverminderd van plan, omdat dit bijdraagt aan een solide begroting en beantwoordt aan de uitgangspunten van de provincie om uit te gaan van bijdragen met een structureel karakter. We nemen dit nu nog niet mee en willen dit afhankelijk stellen van een gunstiger financieel afweegmoment.

Financieel

We bouwen het financieel perspectief op vanuit de vastgestelde begroting 2019. De hieronder genoemde ontwikkelingen van 1 tot en met 11 muteren we op het positieve saldo van € 34.000,-. Het overzicht geeft voor elke ontwikkeling op regelniveau de financiële consequentie meerjarig aan.

Ontwikkelingen bestaand beleid (1 tot en met 8)

Onder het bestaand beleid scharen we vervanging, medebewinds- en wettelijke taken en de eerder vastgestelde meerjarenbegroting 2020-2022. Het gaat om de onderdelen die genoemd zijn onder de punten 1 tot en met 8. In het programmaplan komen deze onderwerpen met een korte omschrijving terug.

Ontwikkelingen nieuw (9, 10 en 11)

De ontwikkelingen onder thema's (9), overige bestuursprogramma (10) en organisatieontwikkeling (11) betreffen de voornemens die NIEUW zijn ingebracht bij deze perspectiefnota.

In het programmaplan komen deze onderwerpen met een beknopte omschrijving terug. De budgetten zijn gemerkt met NIEUW.

Overzicht financieel perspectief 2020-2023 (x € 1.000,-):

		2020	2021	2022	2023	Uit reserve
1	<u>Vertrekpunt</u>					
	Saldo	-34,102	0,000	0,000	0,000	
2	<u>Autonome ontwikkelingen</u>					
	Mutaties per jaar	620,247	578,110	735,259	717,648	
3	<u>Gevolgen besluitvorming na begroting 2019</u>					
	Mutaties per jaar	289,124	27,022	-15,000	25,000	7,500
4	<u>Kadernota's gemeenschappelijke regelingen</u>					
	Mutaties per jaar	-1,584	0,000	0,000	0,000	
5	<u>Algemene uitkering OZB en exploitatiereserve</u>					
	Mutaties per jaar	-1.658,768	-864,992	-872,688	-1.029,992	4.000,000
6	<u>Vervangingsinvesteringen</u>					
	Mutaties per jaar	220,449	142,535	159,398	125,844	130,000
7	<u>Wettelijke of medebewindstaken</u>					
	Mutaties per jaar	0,000	0,000	0,000	0,000	505,000
8	<u>Meerjarenbegroting 2020-2022</u>					
	Mutaties per jaar	136,570	121,667	78,717	130,167	860,950
9	<u>Thema's</u>					
	Mutaties per jaar	0,000	0,000	0,000	0,000	400,000
10	<u>Overige bestuursprogramma</u>					
	mutaties per jaar	190,000	0,000	0,000	0,000	160,000
11	<u>Organisatieontwikkeling</u>					
	Mutaties per jaar	147,667	0,000	0,000	-8,417	1.370,000
	Resultaten					
	Begrotingsruimte overschot	-90,398	-86,057	-0,371	-40,121	7.433,450

Toelichting financieel perspectief

Van de belangrijkste mutaties uit bovenstaand overzicht geven we hieronder een toelichting.

1. Vertrekpunt

Het vertrekpunt is de begroting 2019 (overschot € 34.000,-).

2. Autonome ontwikkelingen

Uit de septembercirculaire van vorig jaar nemen we de prijs- en loonindexen over. Het Centraal Planbureau (CPB) heeft dit op basis van economische verwachtingen uitgesproken. De tussen haakjes genoemde percentages zijn de aannames uit de meerjarenbegroting 2020-2022.

	2020	2021	2022	2023
Prijsindex	2,0% (2,4%)	1,8% (2,4%)	1,9% (2,4%)	1,9%
Loonindex	3,5% (3,5%)	3,0% (2,6%)	3,6% (2,6%)	3,6%

De investeringen schrijven we af conform de afschrijvingstermijnen die vastliggen in de financiële verordening. Door de methodiek van lineair afschrijven ontstaat er vrijval van kapitaallasten die van invloed zijn op de jaarlijkse begrotingsruimte. De rentekosten van de investeringen berekenen we aan de hand van benodigde aan te trekken financiering.

Verhoging kapitaallasten ten gevolge van amendement

Bij de raadsbehandeling van de renovatie van Heeswijk en Avestein is een amendement aangenomen waarbij met het oog op de gezondheid- en milieuaspecten gekozen werd voor inful materiaal voor TPE. De structurele meerkosten brengen een bedrag van € 35.000,- met zich mee. Voor toekomstige renovaties van kunstgrasvelden wordt voortaan hier van uitgegaan.

3. Gevolgen besluitvorming na vaststellen begroting 2019

Dit zijn besluiten die niet zijn opgenomen bij de begroting 2019 of waarvan de financiële effecten hun oorsprong vinden in het verleden. De belangrijkste posten die genoemd kunnen worden zijn de volgende:

- Eind 1995 heeft de gemeente Bernheze haar aandelen HNG verkocht. De verkoopopbrengst werd uitgesmeerd over 25 jaarlijkse termijnen van € 119.923,-. Met ingang van 2020 vervalt deze opbrengst.
- De doorontwikkeling van de organisatie betekent dat we bij het programma bedrijfsvoering voorstellen doen voor formatie-uitbreiding. Onderdeel van dit voornemen is om 1 fte (organisatiecoach) te laten vervallen die als financiële dekking fungeert.
- De 3e bestuursrapportage bevatte voor bijna € 200.000,- aan structurele effecten. Een groot gedeelte hiervan kan verklaard worden door de hogere bijdrage aan de ODBN.
- Het raadsbesluit voor de aanleg van fietsstraat en fietstunnel maakt dat dit een onherroepelijk voornemen is. De meerjarige kapitaallasten bedragen € 32.000,-.
- Bij de begroting 2019 maakte de provincie opmerkingen over de wijze van financiering van de exploitatie- en beheerskosten van de strategische gronden. De jaarlijkse onttrekking van ongeveer € 50.000,- aan de daarvoor gevormde reserve acht de provincie in strijd met de voorschriften.
- Per 2019 is de btw-vrijstelling bij sportaccommodaties uitgebreid. Met deze verruiming vervalt het recht op vooraftrek van btw. De SPUK voorziet slechts in een gedeeltelijk daarvan. De effecten ramen we op € 22.000,-.

4. Kadernota's gemeenschappelijke regelingen

Dit betreffen de financiële consequenties uit de kadernota's 2020 van de gemeenschappelijke regelingen, die op 28 februari 2019 opiniërend zijn besproken in de gecombineerde commissie. De bijdragen zijn geïndexeerd. De mutatie op de stelpost van het sociaal domein verwerkten we hier.

5. Algemene uitkering OZB en exploitatiereserve

Algemene uitkering

Voor de normering van de algemene uitkering in het gemeentefonds geldt met ingang van 2018 een brede koppeling. De algemene uitkering groeit gelijk met het totale uitgavenkader van het Rijk. Daarmee is de verwachting uitgesproken dat de ontwikkeling van het accres stabiel wordt. De uitkomsten van de laatste stand van zaken (decembercirculaire 2018) zijn aangehouden.

OZB:

Voor aanpassing van de OZB worden de prijsontwikkelingen gevolgd. Dit betekent dat aansluiting wordt gezocht met de prijsindexering van 2,0%. In de meerjarenbegroting 2019 hielden we rekening met 2,4%.

Exploitatiereserve:

We willen een exploitatiereserve vormen ter grootte van € 4.000.000,-. Gedurende 10 jaren valt jaarlijks € 400.000,- vrij. Onder het kopje vermogenspositie gaan we verder in op de onderbouwing van deze inkomstenpost.

6. Vervangingsinvesteringen (VERV)

Het gaat voornamelijk om bedrijfs- en hulpmiddelen waarvan de technische of economische levensduur is verstreken. Dekking van deze investeringen is normaliter binnen de begroting aanwezig door de vrijval van kapitaallasten van de te vervangen bedrijfsmiddelen. Vervangingsinvesteringen worden getoetst op de noodzaak het betreffende hulpmiddel te handhaven. Voorts wordt aan de hand van de technische staat bekeken wanneer vervanging noodzakelijk is. Het gaat om zaken die noodzakelijk zijn of belangrijk zijn in verband met het handhaven van voorzieningen. In het programmaplan komen deze onderwerpen met een beknopte omschrijving terug. De budgetten zijn gemerkt met VERV.

Samenvatting van de voornemens met invloed op de structurele jaarlasten x € 1 000,- (voornemens met incidenteel financieel effect gaan uit de reserve (€ 130.000,-) en blijven buiten beschouwing):

Voornemens	2020	2021	2022	2023
Openbare verlichting	23	23	2	1
Sportvelden	67	6	75	
ICT-voorzieningen	130	114	82	125
Totalen	220	143	159	126

7. Wettelijke en of medebewindstaken (WET)

Door de rijksoverheid worden steeds meer taken bij de gemeente neergelegd. Om deze taken uit te voeren zijn (aanvullende) middelen noodzakelijk. We hebben hier de verplichting om als overheid op te treden. In het programmaplan komen deze onderwerpen met een beknopte omschrijving terug. De budgetten zijn gemerkt met WET.

Samenvatting van de voornemens met invloed op de structurele jaarlasten x € 1.000,- (voornemens met incidenteel financieel effect gaan uit de reserve (€ 505.000,-) en blijven buiten beschouwing):

Voornemens	2020	2021	2022	2023
Omgevingsvisie				
Formatie-uitbreiding 2 fte				
Bestemmingsplannen				
Totalen	0	0	0	0

8. Meerjarenbegroting (MJB)

De begroting over 2019 is door de raad vastgesteld. De meerjarenbegroting tot en met 2022 is onderdeel daarvan. We labelen deze voornemens, omdat we deze zien als uitvoering van bestaand beleid. In het programmaplan komen deze onderwerpen met een beknopte omschrijving terug. De budgetten zijn gemerkt met MJB.

Samenvatting van de voornemens met invloed op de structurele jaarlasten x € 1.000,- (voornemens met incidenteel financieel effect gaan uit de reserve (€ 860.000,-) en blijven buiten beschouwing):

Voornemens	2020	2021	2022	2023
Infrastructuur / woonomgeving / openbare ruimte	62	47	61	44
Groen	75	75	18	86
Recreatie energie-agenda monumenten				
Totalen	137	122	79	130

9. Nieuwe voornemens thema's (NIEUW)

Voornemens van de thema's recreatie, landbouw en wonen die nieuw zijn:

Samenvatting van de voornemens met invloed op de structurele jaarlasten x € 1.000,- (voornemens met incidenteel financieel effect gaan uit de reserve (€ 400.000,-) en blijven buiten beschouwing):

	2020	2021	2022	2023
Thema's Recreatie, landbouw en wonen				
EVZ en landschap				
Totalen	0	0	0	0

10. Nieuwe voornemens bestuursprogramma (NIEUW)

Overige voornemens die betrekking hebben op het bestuursprogramma

Samenvatting van de voornemens met invloed op de structurele jaarlasten x € 1.000,- (voornemens met incidenteel financieel effect gaan uit de reserve (€ 140.000,-) en blijven buiten beschouwing):

	2020	2021	2022	2023
Maashorst	190			
Ontwikkeling Abdij				
bestuursprogramma				
Verduurzaming maatschappelijk vastgoed				

	2020	2021	2022	2023
Stimuleren burger- en overheidsparticipatie				
StartersSucces				
Totalen	190	0	0	0

11. Nieuwe voornemens organisatieontwikkeling (NIEUW)

Organisatie-ontwikkeling

Samenvatting van de voornemens met invloed op de structurele jaarlasten x € 1.000,- (voornemens met incidenteel financieel effect gaan uit de reserve (€ 1.370.000,-) en blijven buiten beschouwing):

	2020	2021	2022	2023
Organisatie-doorontwikkeling				
Professionalisering systemen en ICT	43			-8
Personele inzet	105			
Totalen	148	0	0	-8

In het programmaplan komen deze onderwerpen met een beknopte omschrijving terug. De budgetten zijn gemerkt met BEGR.

Vermogenspositie

Reserves

Beleid ten aanzien van reserves

We beschikken over een reserve voor het opvangen van de risico's en een reserve waarover wij kunnen beschikken.

Bestemmingsreserves zijn ingesteld voor egalisatie van tarieven, dekking van lasten gedurende een bepaalde periode, dekking van specifieke bestedingen en dekking aan specifieke Investerings.

Weerstandsreserve

Bij de jaarrekening 2018 is het saldo van de weerstandsreserve 15 miljoen, terwijl de geïnventariseerde gewogen risico's 7,3 miljoen bedragen. Dit levert een weerstandsvermogensratio op van 2,07. Dit scoort "uitstekend" volgens de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR).

Dit geeft een overschot op de weerstandscapaciteit van € 4,8 miljoen. Bij de jaarrekening 2018 romen we het overschot af ten laste van de algemene weerstandsreserve en brengen we dit ten gunste van de algemene reserve vrij besteedbaar, Hiermee komt de ratio weerstandsvermogen weer op uit op de streefwaarde van '**voldoende**' (1,4).

Reserve nog nader te bestemmen

Over deze reserve kan vrij worden beschikt en heeft geen consequenties voor de begrotingsruimte. Aanwending van deze middelen kan uitsluitend voor uitgaven die een incidenteel karakter hebben.

Het saldo van de reserve nog nader te bestemmen is flink verhoogd. Het saldo bedraagt per 1 januari 2019 18,7 miljoen. Dit werd veroorzaakt door de volgende mutaties:

- Afroaming van de weerstandsreserve met 4,8 miljoen.

- Het positieve resultaat over 2018 vertoonde een saldo van 5 miljoen dat we toevoegen aan deze reserve.

In de nota reserves en voorzieningen hebben we opgenomen dat het saldo van deze reserve niet meer dan 10% van het balanstotaal hoeft te zijn. Dit komt overeen met een maximum van 11,7 miljoen. Rekening houdende met de diverse voornemens uit de meerjarenbegroting 2020-2022 is het geraamd saldo per 1 januari 2020 16,2 miljoen. We willen hiervan € 4.000.000,- in een nieuw te vormen reserve storten die gebruikt kan worden om gedurende 10 jaren een bedrag ten gunste van de exploitatie te brengen. De reserve genereert jaarlijks € 400.000,- voor extra inkomsten en zorgt dat we profijt hebben van onze gunstige financiële positie.

Inclusief de nieuw te vormen nieuwe reserve van € 4 miljoen wordt bijna € 7,5 miljoen onttrokken uit de reserve. Het restantsaldo bedraagt ruim 8 miljoen.

Bestemmingsreserves

Voor het realiseren van diverse doeleinden zijn bestemmingsreserves voor de omvang van totaal € 17,6 miljoen gevormd.

Voorbeelden van bestemmingsreserves zijn:

- Transitie sociaal domein 9,8 miljoen
- Onderhoud gebouwen 2,8 miljoen
- Reserve om kapitaallasten op te vangen 1,1 miljoen
- ICT eigen beheer 0,65 miljoen
- Afval 0,4 miljoen
- Reconstructie agrarische sector 0,4 miljoen

LASTENDRUK

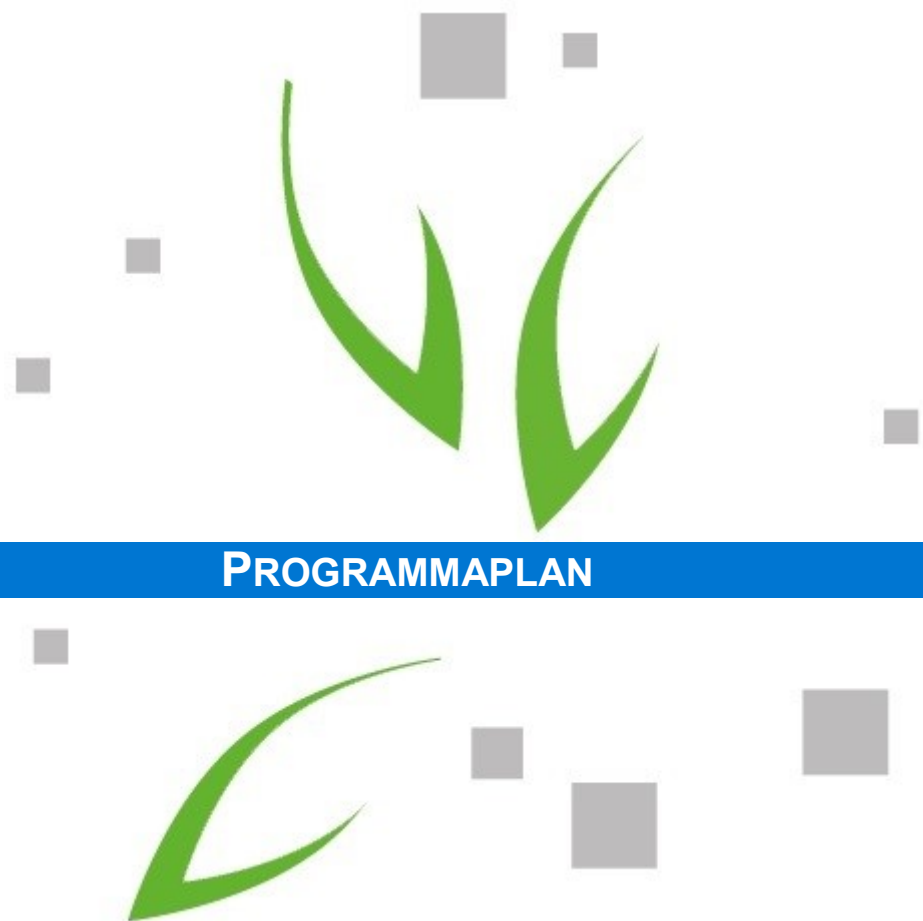
Onroerende zaakbelasting (OZB) Afval- en rioolheffing

- Voor volgend jaar gaan we uit van een aanpassing van de OZB en rioolheffing met 2,0%. Dit is gelijk aan het verwachte prijspeil.
- Het beleid voor de afvalreductie, de hogere kosten voor plastic en metalen verpakkingen en drankpakken (PMD) en het wegwerken van het afvalexploitatietekort zorgen dat het afvaltarief meer dan de index stijgt. We verwachten dat een aanpassing van € 185 naar € 220 nodig is.
- De leidraad voor het te voeren rioolbeleid is het gemeentelijk rioolplan 2015-2019. De grondslag van de heffing is gebaseerd op de WOZ-waarden.

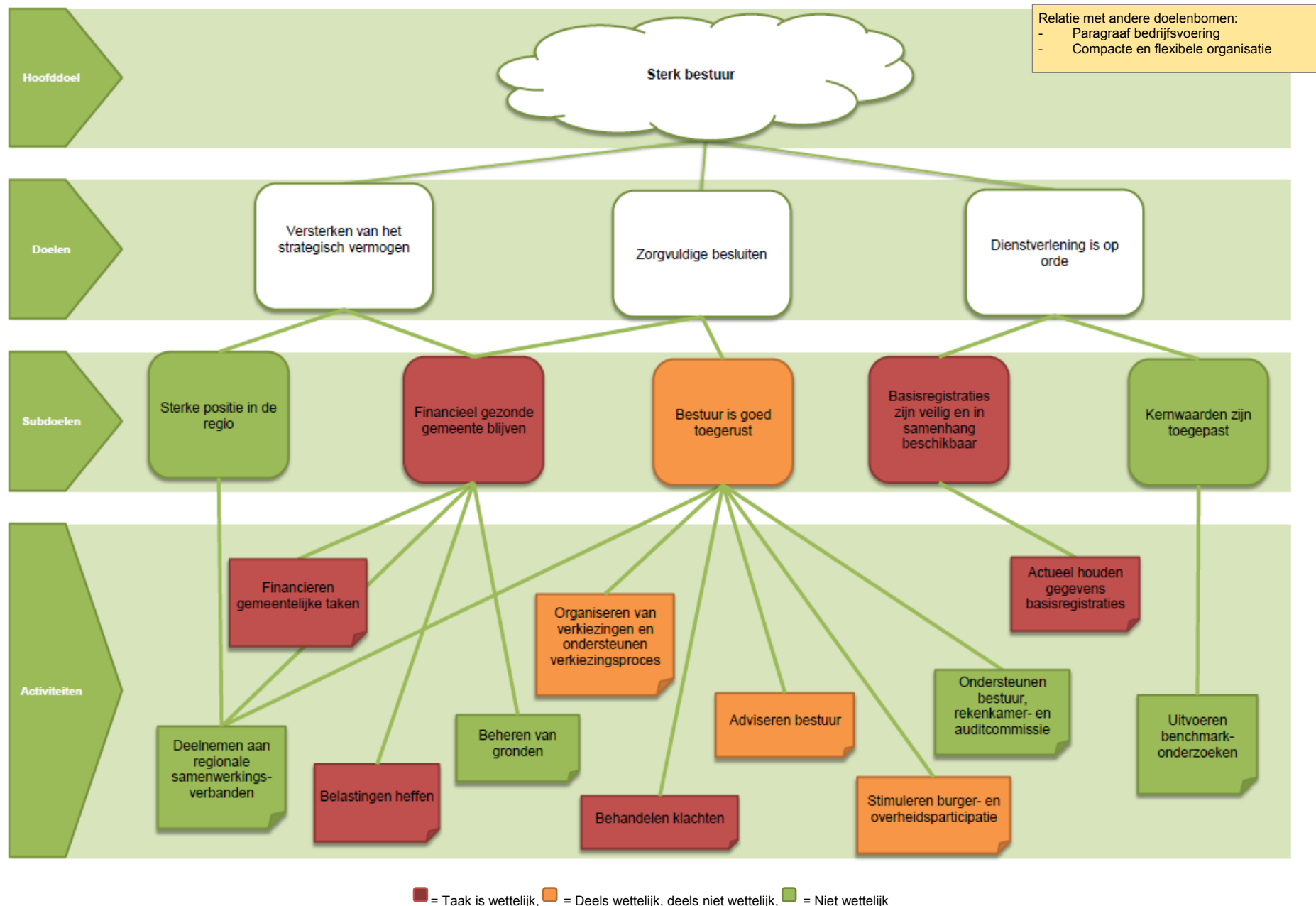
Ontwikkeling lokale lastendruk

De lokale lastendruk bestaat uit de woonlasten van OZB, afvalstoffen- en rioolheffing.

Overzicht ontwikkeling gemiddelde lokale lastendruk		2019	2020	Wijziging ten opzichte van 2019
		Bedrag	Bedrag	%
Woningen	Eigenaar	487,31	497,04	2,00%
	Gebruiker	184,68	220,00	19,12%
	Eigenaar en gebruiker	671,99	717,04	6,70%
Niet-woningen	Eigenaar	1.364,49	1391,75	2,00%
	Gebruiker	897,41	915,19	1,98%
	Eigenaar en gebruiker	2.261,90	2306,94	1,99%

A decorative graphic featuring two green leaves pointing downwards, surrounded by several grey squares of varying sizes. The graphic is positioned above and below a central blue bar.

PROGRAMMAPLAN

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Subdoel: 'Bestuur is goed toegerust'

Activiteit:

- Stimuleren burger- en overheidsparticipatie.

Inwonersparticipatie

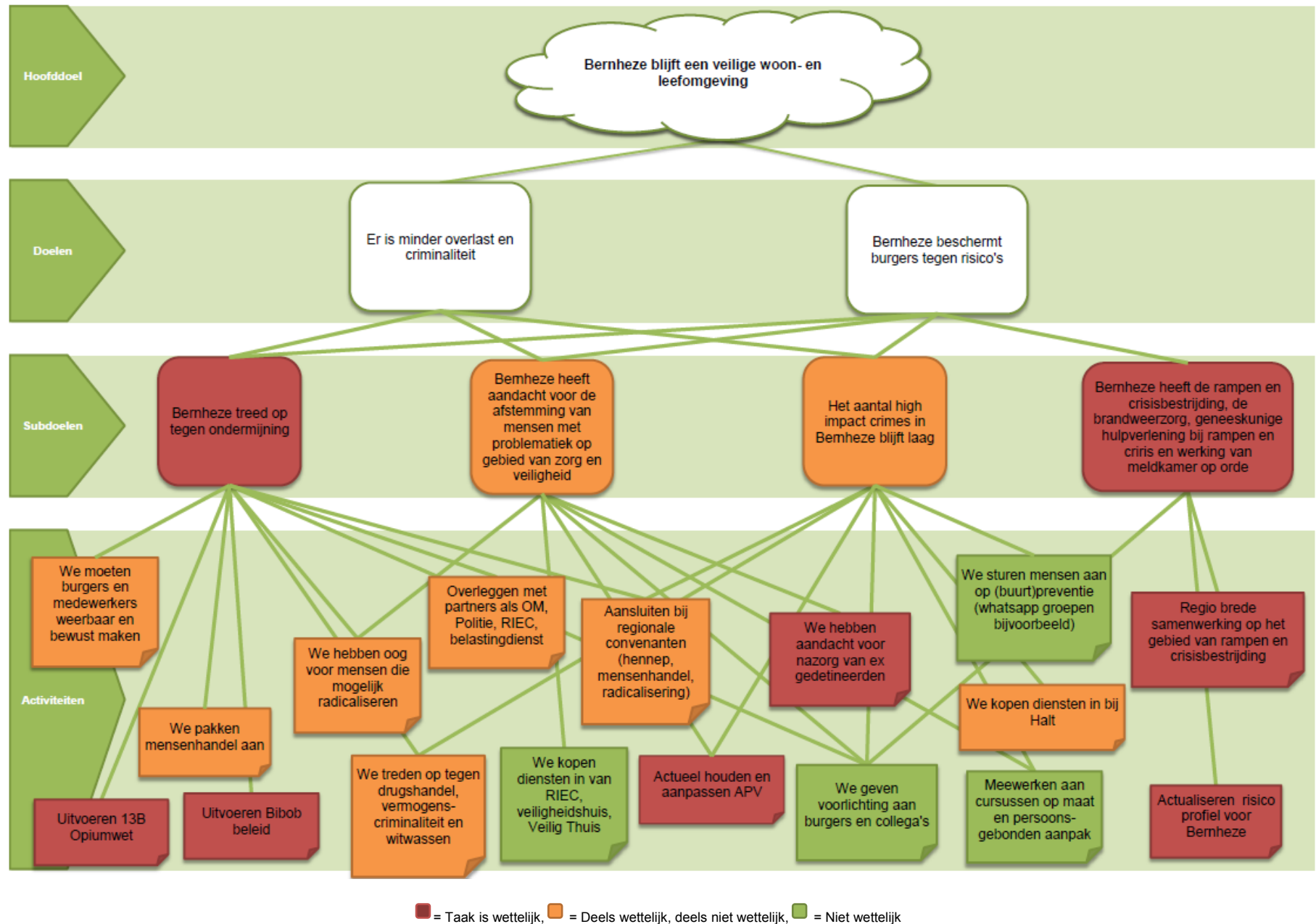
De verhouding tussen overheid en samenleving verandert. De overheid werkt steeds meer samen met partijen uit de samenleving, wat ervoor zorgt dat inwoners zelf meer invulling geven aan de samenleving. Dit betekent een andere rol voor de overheid. We willen aansluiten op deze veranderingen in de maatschappij door nieuwe vormen van participatie te zoeken en participatie te intensiveren. Daarbij willen we onze scores van de Burgerpeiling altijd op een hoger niveau hebben dan die van een vergelijkbare gemeente.

In het bestuursprogramma Samen voor Bernheze (hoofdstuk 'participatie van onze inwoners en maatschappelijke organisaties') hebben we beschreven wat we gaan doen om aan te sluiten bij veranderingen in de maatschappij en de rol van de overheid daarin. We baseren ons daarbij op onze huidige kennis en ervaring met participatie.

In 2019 verkennen we de mogelijkheden hoe we deze voornemens in de rest van de bestuursperiode kunnen uitvoeren en verder uitbouwen. We kijken daarbij ook naar wat dit betekent voor onze interne organisatie. We nemen de uitkomsten van het overleg van het college en raad in 2019 over hun rollen hierin mee.

Wat mag het kosten?

2020	NIEUW	Incidenteel: € 30.000 Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 30.000
------	-------	---

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Subdoel: 'Bernheze heeft de rampen- en crisisbestrijding, de brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening bij rampen en crisis en werking van meldkamer op orde en Bernheze treedt op tegen ondermijning'

Activiteiten:

- Uitvoering geven aan beleidsagenda Veiligheidsregio Brabant-Noord 2020-2023.
- Regio brede samenwerking op het gebied van rampen en crisisbestrijding.
- Aandacht voor nazorg van ex-gedetineerden.

Doorontwikkeling VRBN naar een informatiegestuurde netwerkorganisatie

Activiteit: Uitvoering geven aan ambities en doelen geformuleerd in de Beleidsagenda VRBN 2020-2023.

Denk daarbij bv aan verbinding leggen tussen alle veiligheidspartners én burgers. Duidelijk omschreven inzet voor Bevolkingszorg. Sneller opsporen van onverwachte risico's en kan deze zo makkelijker bestrijden.

Tegengaan van ondermijning

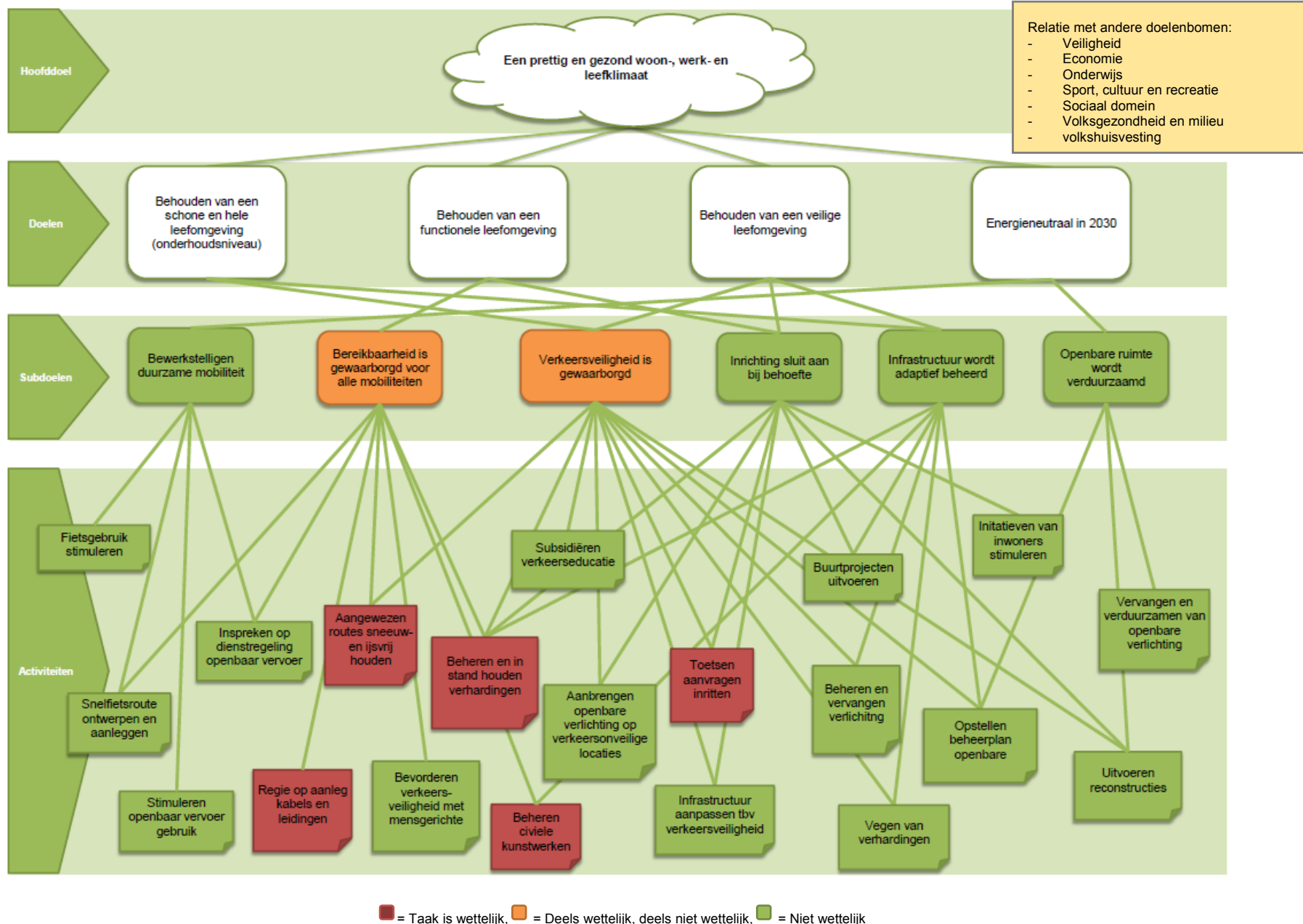
Activiteit: Bevorderen van het integraal werken en vergroten van de slagkracht.

Op dit moment worden vaak gemeentelijke interventies (door toezichthouders, BRP controleurs, milieucontroleurs, sociale rechercheurs) gefragmenteerd toegepast. Integraal werken moet meer in het systeem komen van iedereen. Snel kunnen schakelen ook. Daarnaast is het hebben van oog voor signalen die doelen op ondermijning nog onvoldoende ingebed in het dagelijks werk van alle medewerkers. Doel is om dit naar een hoger plan te trekken. Hiervoor kan een 'interventieteam' een middel zijn. We verkennen de mogelijkheid om samen met de gemeente Oss een 'team' in te richten.

Intensivering samenwerking met in- en externe partners uit zorg en veiligheid

Voorbeelden van ontwikkelingen:

- Op 1 januari 2020 treedt de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg in werking (Wvggz). Door deze wet zal de samenwerking tussen burgemeester, het OM en GGZ wijzigen.
- De uitvoering (rijks) meerjarenagenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang (Wmo), zal in 2019 vol van start gaan. Dit zal in 2019/2020 naar verwachting leiden tot een versnelling van lokale en regionale samenwerking bijvoorbeeld op het gebied van 'toegang'
- Zorg en Veiligheidshuis (gefuseerd per 1 januari 2019) zal zich in 2019 in het bijzonder gaan richten op het signaleren van (overstijgende) knel- en verbeterpunten, gericht op optimalisatie van keten- en netwerksamenwerking. De gemeente zal hierin haar aandeel leveren.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Subdoel: 'Verkeersveiligheid is gewaarborgd en de bereikbaar is gewaarborgd voor alle mobiliteiten'

Activiteit:

- Infrastructuur aanpassen ten behoeve van verkeersveiligheid.

Herstraten Peelstraat - Vorstenbosch

Door de realisatie van de locatie ruimte voor ruimte Rietdijk is het gebruik van de Peelstraat geïntensiveerd. Daarnaast maakt meer vrachtverkeer gebruik van deze route. Het in stand houden van de aanwezige klinker verharding is niet langer mogelijk vanuit de reguliere beheersbudgetten.

De aanwezige klinkerverharding wordt hergebruikt, de fundering van de weg wordt opgebouwd op een nieuwe menggranulaat onderlaag.

Vrachtwagenheffing

Het kabinet wil voor 2023 een vrachtwagenheffing invoeren voor alle snelwegen in Nederland. En op een deel van de regionale en lokale wegen. Als er na invoering van de heffing op andere wegen substantiële uitwijk komt, zal de heffing ook op deze wegen gaan gelden. Met het oog op de omringende A-50 en A-59 zal bij de invoering onze gemeente geconfronteerd worden met een wijziging van de verkeersafwikkeling. We zullen met het oog hierop aandacht geven aan de daarbij passende beleidsmaatregelen.

Provinciale weg N 279

De provincie Noord-Brabant heeft besloten om de N279 bij Veghel over het bestaande tracé oostelijk langs de Zuid-Willemsvaart te laten verlopen. Om de bereikbaarheid via de N279 te behouden opteert de gemeente Meierijstad voor aanleg van een vrijwel parallel aan de Zuid-Willemsvaart verlopende aansluiting N279 bij Keldonk. In noordelijke richting van de N279 kijkt de gemeente Meierijstad naar de aansluiting Retsel in de N279. Onze gemeente wil een meer duurzame aansluiting in de A50 aan de westzijde van de Zuid-Willemsvaart.

Wat mag het kosten?

2022	MJB	Investering: € 50.000 Herstraten Peelstraat - Vorstenbosch
------	-----	--

Subdoel: 'Inrichting (leefomgeving) sluit aan bij behoefte en openbare ruimte wordt verduurzaamd'

Activiteit(en):

- Uitvoeren reconstructies.
- Buurtprojecten uitvoeren.

Herinrichting Kerkstraat en Heuvel - Vorstenbosch 1e fase

De Kerkstraat en de Heuvel willen we het karakter geven van een woonstraat. We willen dit bereiken door het gebruik van klinkers in plaats van asfalt. Doorgaen verkeer moet worden ontmoedigd of worden afgeremd. Ook besteden we aandacht aan meer groen.

Reconstructie Kruishoekstraat - Heesch

Het extra verkeer vanuit de nieuwe woonwijk De Erven maakt het noodzakelijk om de Kruishoekstraat aan te passen. Het gaat om het aansluiten van de Kruishoekstraat op de rotonde Cereslaan in plaats van op de Bosschebaan, het aanbrengen van een geluidsarme deklaag en het aanpassen van de bestaande kruispunten met de Nieuwe Erven, Zoggelsestraat en Beemdstraat.

Aanpassen rotonde Cereslaan-Bosschebaan - Heesch

De doorstroming van de rotonde Cereslaan-Bosschebaan we verbeteren. We houden dan rekening met grote vrachtwagens die naar de A59 rijden, de ontwikkelingen van het regionaal bedrijventerrein en aansluiting van de nieuwe woonwijk De Erven.

Herinrichting traverse - Heeswijk-Dinther

De voorbereiding van het project is in volle gang en de projectgrenzen zijn gedefinieerd. De herinrichting start vanaf de komgrens Heeswijk naar de rotonde bij de Hulsakker. Hierdoor ontstaat ook inzicht in de totale projectkosten die € 5.825.000,- bedragen. We kiezen voor een gefaseerde uitvoering en willen Heeswijk-Dinther niet in een keer helemaal op zijn kop zetten. Wij vinden het wel belangrijk dat het project in 2023 gereed is.

Haalbaarheidsonderzoek doortrekken ontsluitingsweg - Heeswijk-Dinther

Om de bedrijven in het noordelijk buitengebied te bereiken moet het (vracht) verkeer vanaf de N279 door Heeswijk-Dinther (onder andere de Torenstraat). We willen onderzoek doen naar de mogelijkheden om deze overlast te verminderen.

Bereikbaarheid van Weijen-West met centrum - Nistelrode

De bereikbaarheid van Weijen-West met het centrum van Nistelrode willen we ook verbeteren. We denken met een extra verbinding met de doorgaande weg Weijen het kruispunt Laar-Heuvelstraat te ontlasten. Tegelijk bij de herinrichting willen we kijken hoe de fietsers en voetgangers zich veiliger kunnen voelen, maar tegelijkertijd met het centrum van Nistelrode ook bereikbaar blijven voor de auto.

Herinrichting Ploeg-Leharstraat - Heesch

Met het oog op de verkeers- en sociale veiligheid participeren we met woningcorporatie Mooiland, Ons Welzijn en Stichting Wijkaanpak het project 't Rul.

De verbetervoorstellen voorzien in het vervangen van overlast gevende bomen en het aanpakken van plantvakken en trottoirs.

Wat mag het kosten?

2020	MJB	Investering: € 1.362.000 Reconstructie Kruishoekstraat Uit bouwgrondexploitatie: - € 892.402
2020	MJB	Investering: € 690.000 rotonde Cereslaan-Bosschebaan Uit bouwgrondexploitatie: - € 362.500
2020	MJB	Investering: € 50.000 Kerkstraat – Heuvel Vorstenbosch 1e fase
2021	MJB	Investering: € 400.000 Kerkstraat – Heuvel Vorstenbosch 1e fase
2020	MJB	Investering: € 1.000.000 Traverse Heeswijk-Dinther
2021	MJB	Investering: € 1.000.000 Traverse Heeswijk-Dinther
2022	MJB	Investering: € 1.500.000 Traverse Heeswijk-Dinther
2023	MJB	Investering: € 1.325.000 Traverse Heeswijk-Dinther
2022	MJB	Incidenteel: € 100.000 Haalbaarheidsonderzoek doortrekken ontsluitingsweg HD Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 100.000
2022	MJB	Investering: € 50.000 Bereikbaarheid van Weijen-west met centrum
2023	MJB	Investering: pm Bereikbaarheid van Weijen-west met centrum
2022	MJB	Investering: € 214.000 Herinrichting Ploeg-Leharstraat

Subdoel: 'Openbare ruimte wordt verduurzaamd'

Activiteit:

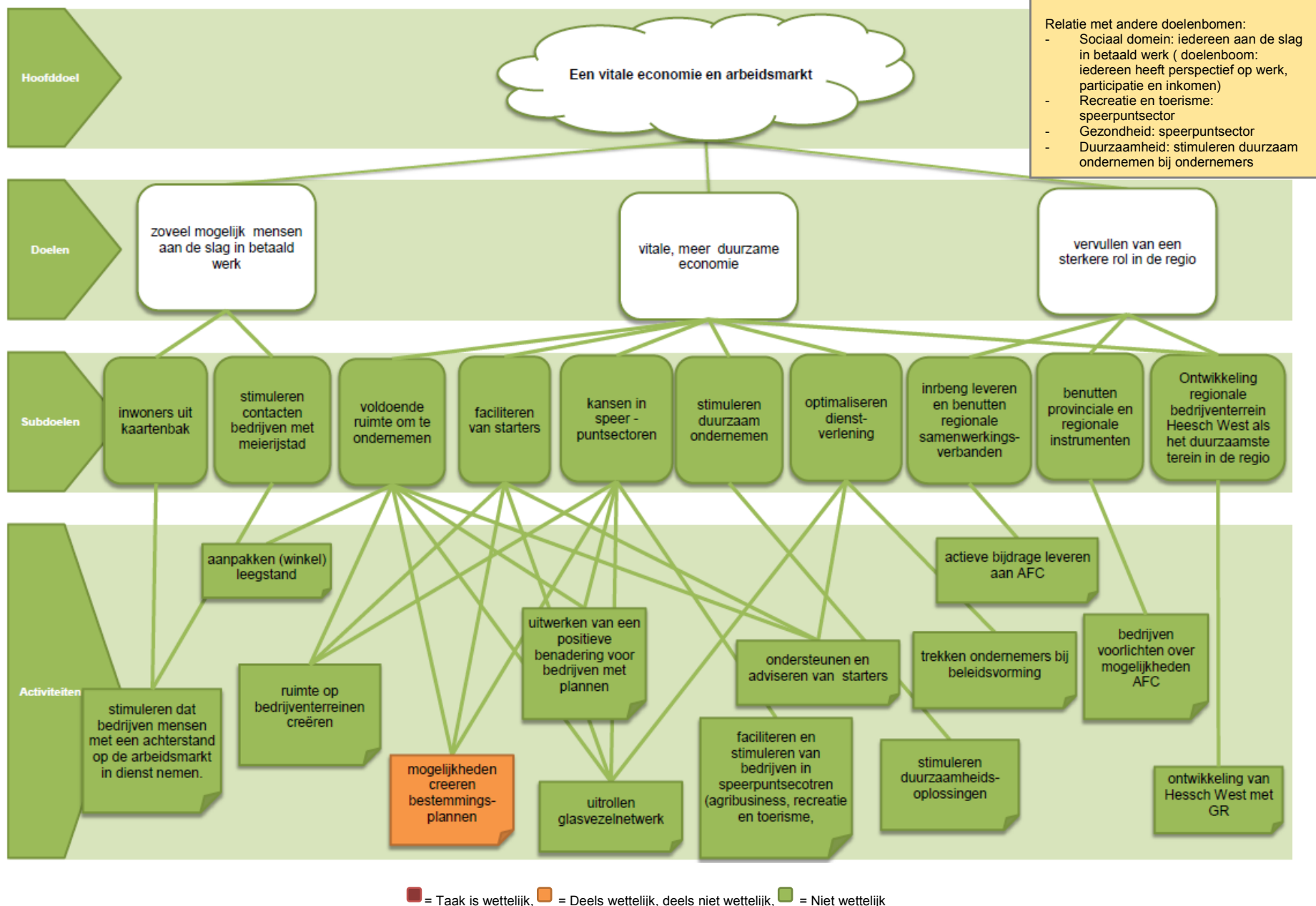
- Vervangen en verduurzamen van openbare verlichting.

Uitvoering beleidsplan openbare verlichting

Het realiseren en in stand houden van een duurzame, energiezuinige en bedrijfszekere openbare verlichting, waarbij de burger zich veilig voelt en zich veilig kan bewegen. Op 2 februari 2017 door de gemeenteraad ingestemd met het beleidsplan openbare verlichting waarbij de ambitie is uitgesproken om de openbare verlichting in duurzame, dimbare, led verlichting uit te voeren. Energiebesparing (t.o.v. 2010) 10%.

Wat mag het kosten?

2020	VERV	Investering: € 592.000
2021	VERV	Investering: € 592.000
2022	VERV	Investering: € 62.200
2023	VERV	Investering: € 42.200

Subdoel: 'Voldoende ruimte om te ondernemen en inbreng leveren en benutten regionale samenwerkingsverbanden'

Activiteiten:

- Actieve bijdrage leveren aan NOB/AFC.
- Faciliteren, stimuleren en voorlichten van bedrijven in speerpuntsectoren.
- Stimuleren duurzaamheidsoplossingen.
- Ruimte op bedrijventerreinen creëren.

Actieve bijdrage leveren aan AFC

We willen bewuster in kaart brengen wat Bernheze kan halen en brengen in samenwerkingsverbanden en daar actief op inzetten. De komende jaren versterken we de samenwerking met NOB/ AFC. Zie hiervoor ook 'sterk bestuur'. We blijven bedrijven wijzen op de mogelijkheden die AgriFood Capital biedt.

Faciliteren, stimuleren en voorlichten van bedrijven in speerpuntsectoren

We stimuleren bedrijven om deel te nemen in projecten van AgriFood Capital, we stimuleren regionale ketens en we faciliteren nevenactiviteiten bij agrarische ondernemers. Dit doen we onder andere door het organiseren van bijeenkomsten en door ondernemers op de hoogte te brengen van de activiteiten van AgriFood Capital.

We blijven bedrijven wijzen op de mogelijkheden die AgriFood Capital biedt. Bijvoorbeeld door te verwijzen naar interessante informatie, maar ook door zelf voorlichting te geven over de samenwerking en de mogelijkheden. We brengen zorgaanbieders en bedrijven bij elkaar om te kijken of er mogelijkheden zijn voor businessontwikkeling en innovatie. Dit doen we door onze netwerken te benutten en partners bij elkaar te brengen.

Met de totstandkoming van de nota recreatie & toerisme in 2018 hebben we de komende jaren handvatten om de economische ontwikkelkansen van de sector optimaal te benutten. We faciliteren de uitbouw van bestaande attracties, overnachtingsmogelijkheden en arrangementen en benutten de economische ontwikkelingskansen die De Maashorst ons biedt.

We betrekken ondernemers in een vroeg stadium van beleidsvorming, door plannen vroeg ter consultering voor te leggen.

Stimuleren duurzaamheidsoplossingen

We stimuleren bedrijven om duurzame oplossingen te nemen door energiebesparingsmaatregelen en / of het gebruik maken hernieuwbare energie.

Een van de strategische doelen van de Energieagenda 2017-2020 Bernheze is 'energie neutrale bedrijven'. Bedrijven zetten maximaal in op energiebesparend en waar mogelijk wekken zij hun energie duurzaam op, op de gebouwen zelf of in de lokale omgeving. Waar mogelijk wordt met inwoners en BECO samengewerkt om de duurzame opwekcapaciteit te vergroten.

Concrete activiteiten die we daarvoor de komende jaren (t/m 2021) willen uitvoeren zijn gericht op het opwekken van zonne-energie op de daken, "met de ondernemer aan tafel" gericht op energiebesparing en het organiseren van een duurzame bedrijvenroute.

Ruimte op bedrijventerreinen creëren

Ontwikkelen lokale bedrijven

We blijven zoeken naar mogelijkheden om kleinschalige lokale bedrijven ruimte te bieden. We geven grond uit aan De Vismeerstraat en op 't Runneke.

In de kernen werken we actief mee aan oplossingen die de leegstand beperken en voor een concentratie van voorzieningen zorgen.

Ontwikkelen van Heesch-West

De Gemeenschappelijke Regeling bereidt voor en de grondgebonden gemeenten stellen vast. De GR laat via MER en bestemmingsplan zien op welke wijze zij de gebiedsontwikkeling wil vorm geven samen met de financiële kaders. Dit totaalplaatje is de basis voor het over laten gaan van gronden en middelen van gemeenten naar de GR en daarover wordt de gebiedsovereenkomst gesloten. Dit gebeurt bij het ontwerp. Samen met onze partners willen we zorgen dat we eind 2019/begin 2020 het bestemmingsplan vaststellen. We realiseren dan ook de eerste voorzieningen. Hier hoort de nodige ontsluiting van het bedrijventerrein bij. We streven om te komen tot het meest duurzame bedrijventerrein in de regio.

Optimaliseren dienstverlening

We blijven onze dienstverlening en de relatie met onze ondernemers optimaliseren. We betrekken ondernemers bij gedachtevorming over praktische zaken en in onze beleidsvorming. We hanteren een positieve benadering (ja, mits) voor bedrijven met plannen. De communicatie naar onze ondernemers is en blijft een aandachtspunt.

Subdoel: 'Facilitairen van starters'

Activiteit:

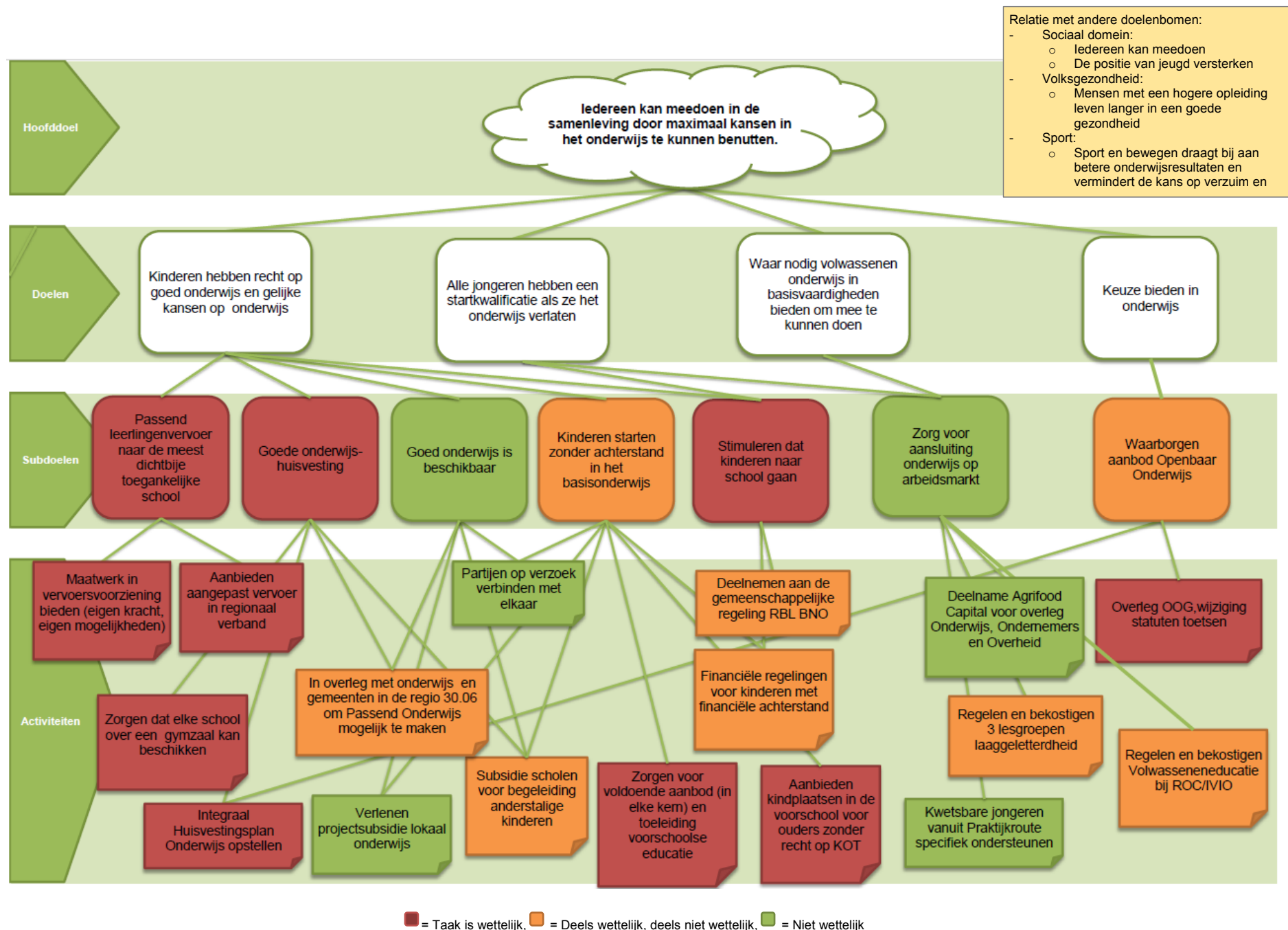
- Ondersteunen en adviseren starters.

Starters

Om startende en jonge ondernemers te ondersteunen, nemen we deel aan Starters Succes Oss Bernheze. De kosten hiervoor bedragen € 20.000,- per jaar.

Wat mag het kosten?

2020	NIEUW	Incidenteel: € 20.000 Starters Succes Oss Bernheze Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 20.000
2021	NIEUW	Incidenteel: € 20.000 Starters Succes Oss Bernheze Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 20.000
2022	NIEUW	Incidenteel: € 20.000 Starters Succes Oss Bernheze Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 20.000

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Subdoel: 'Kinderen starten zonder achterstand in het basisonderwijs'

Activiteit:

- Aanbieden kindplaatsen in de voorschool voor ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag.

Onderzoek aanbieden kindplaatsen

We onderzoeken in 2019 hoe we het aanbieden van kindplaatsen in de voorschool vanaf 2020 gaan uitvoeren; blijven we dit op de huidige manier doen of niet. Tot en met 2019 voert Piccino deze taak voor ons uit.

Wat mag het kosten?

2020	NIEUW	BN
------	-------	----

Subdoel: 'Goede onderwijshuisvesting'

Activiteit:

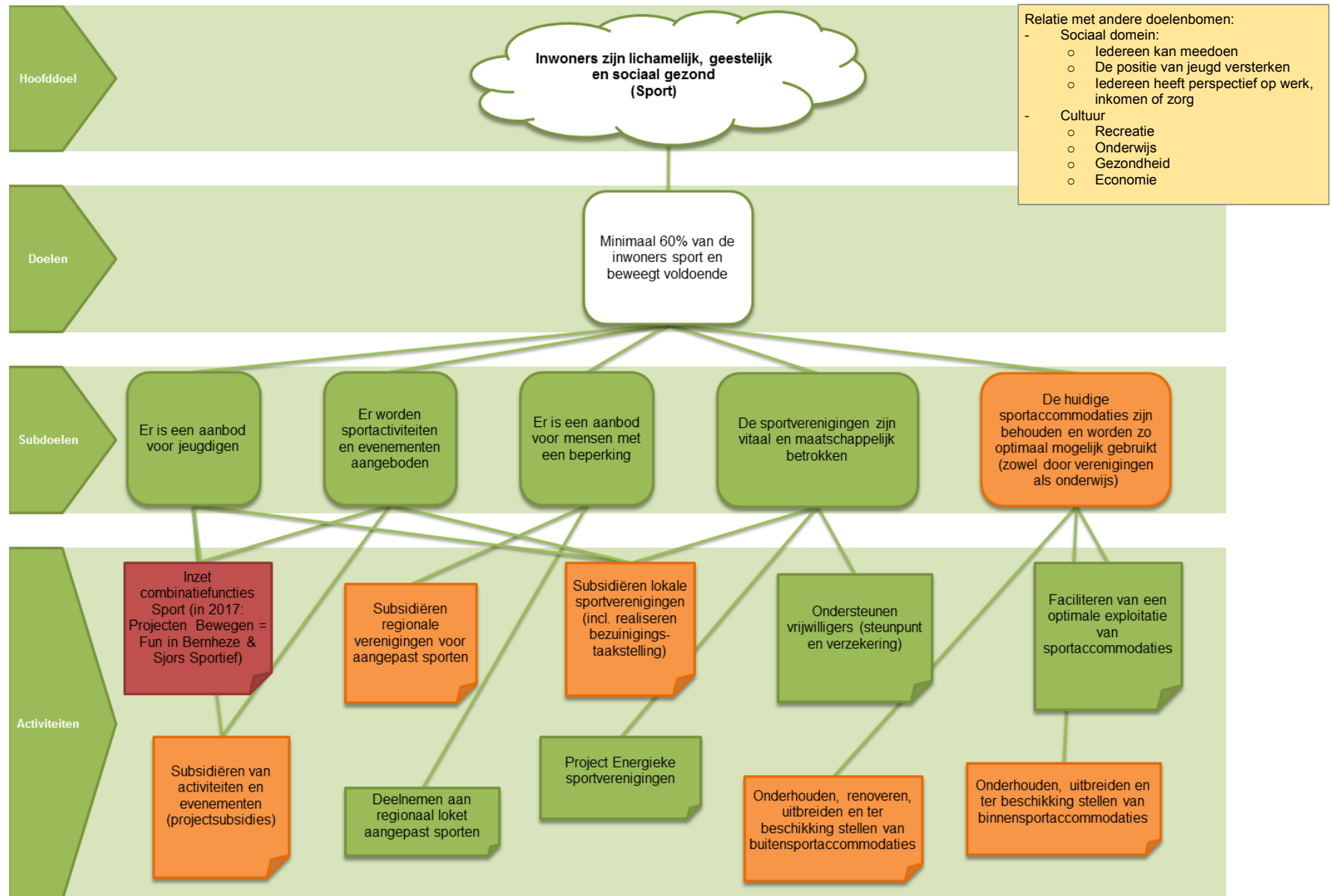
- Integraal huisvestingsplan onderwijs opstellen.

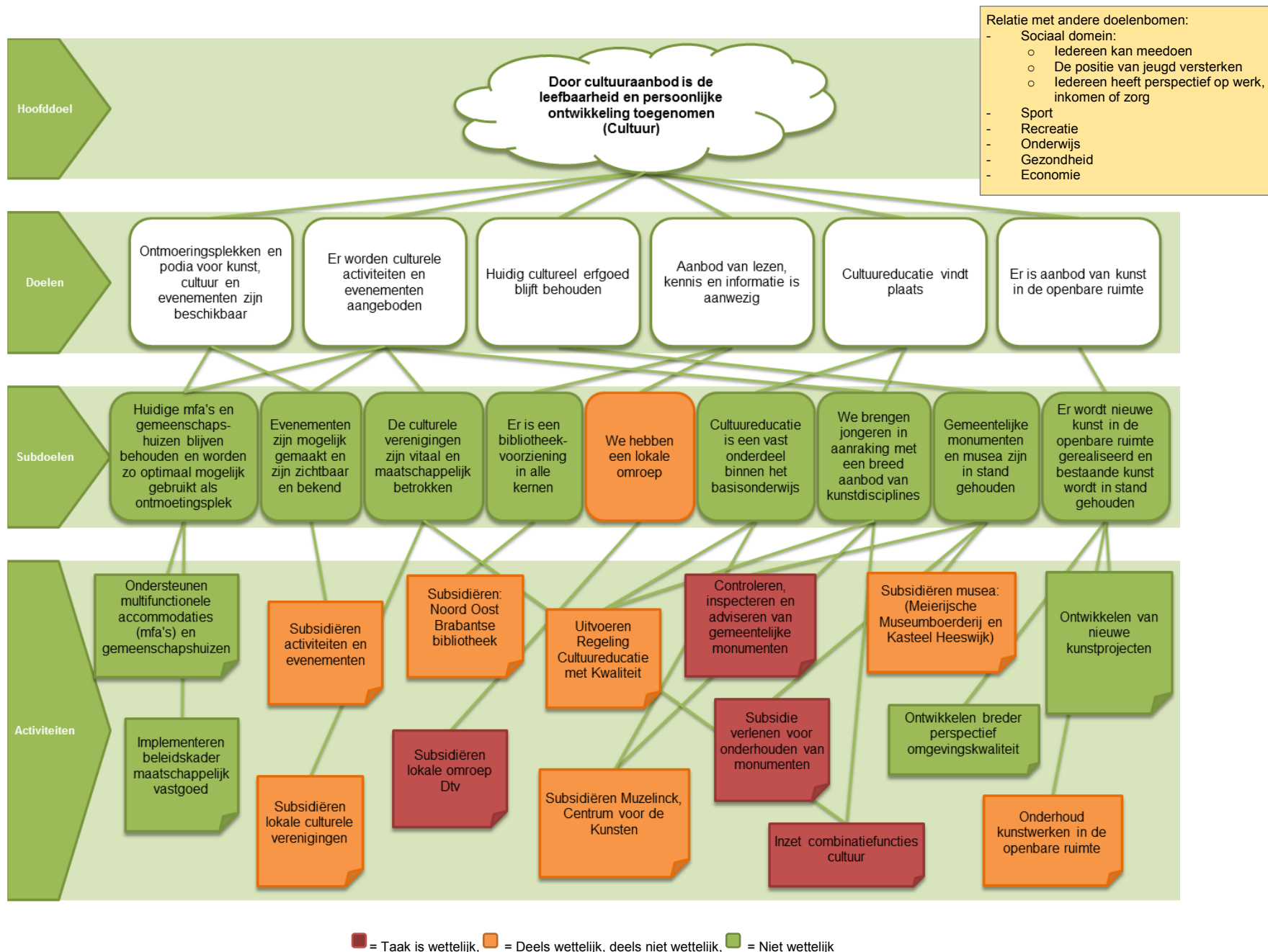
Integraal huisvestingsplan 2019-2023

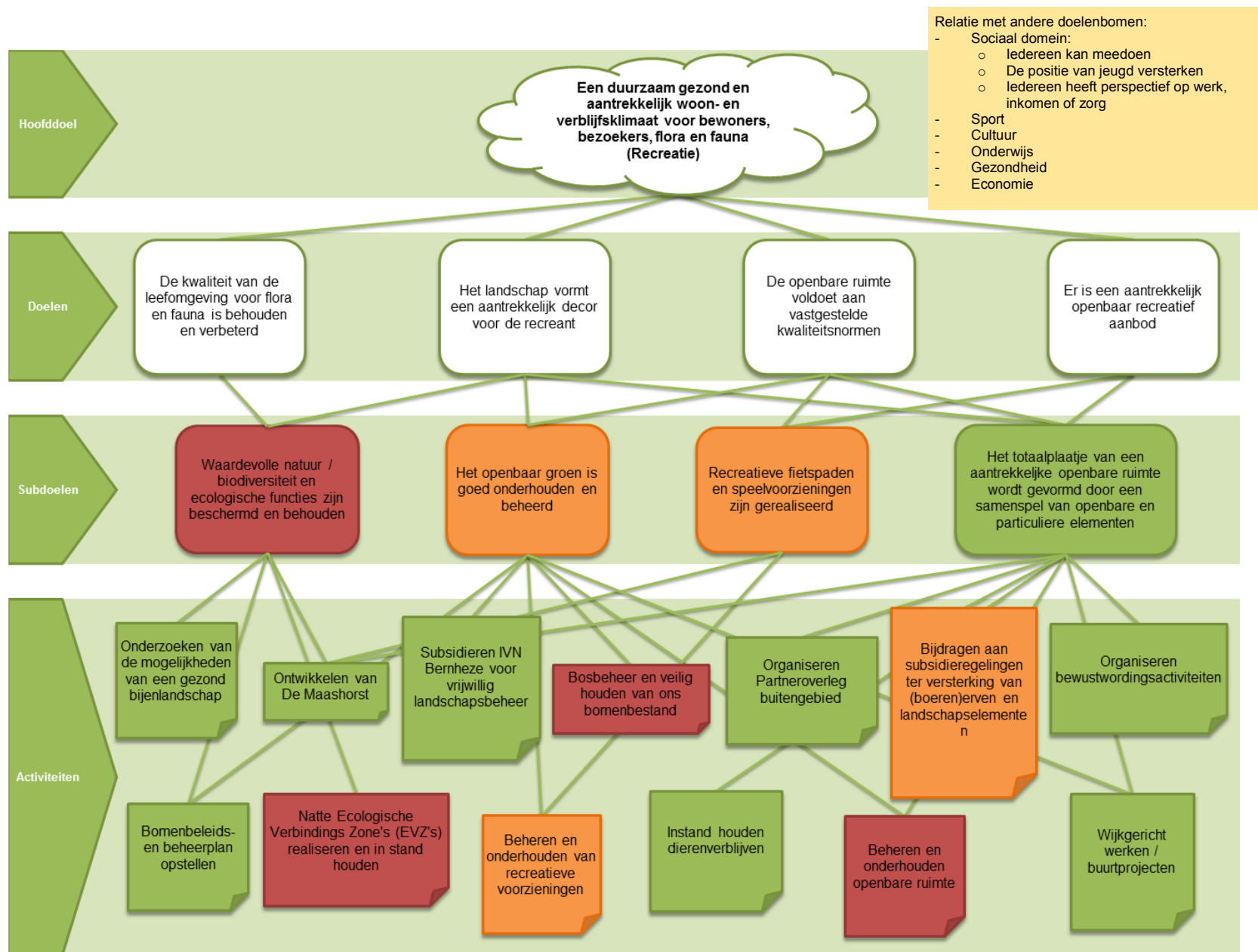
In 2019 stellen we samen met de schoolbesturen een nieuw integraal huisvestingsplan onderwijs op. Daarin besteden we aandacht aan de krimp van de leerlingaantallen, toegankelijkheid, duurzaamheid en de steeds breder levende wens voor een Integraal kindcentrum. Een nieuw plan kan betekenen dat we in 2021 moeten investeren.

Wat mag het kosten?

2020	VERV	Investering: pm
------	------	-----------------

■ = Taak is wettelijk, ■ = Deels wettelijk, deels niet wettelijk, ■ = Niet wettelijk

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Subdoelen: 'De sportverenigingen zijn vitaal en maatschappelijk betrokken' en 'De huidige sportaccommodaties zijn behouden en worden zo optimaal mogelijk gebruikt'

Activiteit:

- Onderhouden, uitbreiden en ter beschikking stellen van binnensportaccommodaties.

Subdoel: 'De huidige sportaccommodaties zijn behouden en worden zo optimaal mogelijk gebruikt, zowel door verenigingen als door onderwijs'

Activiteit:

- Onderhouden, renoveren, uitbreiden en ter beschikking stellen van buitensportaccommodaties.

Vervanging toplaag kunstgrasvelden

Op diverse sportparken hebben we in het verleden kunstgrasvelden aangelegd. Om de sportvelden volwaardig en veilig te kunnen blijven gebruiken vervangen we de toplagen. Hierbij houden we rekening met actuele prijzen vanwege ontwikkelingen in de markt (onder andere afvoer- en storkosten).

Voor de vervanging van de kunstgras sportvelden zijn forse bedragen opgenomen in deze nota. Het gaat ondermeer om de vervanging van de toplagen van voetbal-, korfbal- en de hockeyvelden. De investeringen hiervan zijn gestegen en vragen aanzienlijke offers. We willen nadenken hoe dit zich verhoudt tot ons gestelde doel om minimaal 60% van de inwoners te laten sporten en te bewegen. We willen kijken op welke wijze de investeringen van deze voorzieningen beheerst kunnen worden en of een meer kostendekkende omslag mogelijk is. Ook blijven we de actuele ontwikkelingen op het gebied van sporten/bewegen en bij de gebruikers/verenigingen monitoren. Op basis daarvan kunnen we beoordelen of, op het moment dat het aan de orde is, vervanging van de bestaande kunstgrasvelden de beste oplossing is of dat er wellicht alternatieven zijn.

Vervangen hekwerken gemeentelijke sportparken

Het onderhouden van de hekwerken op en rond de sportparken betalen we uit het reguliere beheerbudget. Dit budget is niet voldoende voor grotere vervangingsinvesteringen. Deze investeringen willen wij doen om diefstal en vernielingen te voorkomen.

Wat mag het kosten?

2020	VERV	Investering: € 375.100 (incl. btw) Vervangen toplaag kunstgras MHC Heesch Uit bijdrage SPUK: - € 48.825 (75% btw-bedrag)
2020	VERV	Investering: € 130.680 (incl. btw) Vervangen toplaag kunstgras KV Korloot Uit bijdrage SPUK: - € 17.010 (75% btw-bedrag)
2020	VERV	Investering: € 130.680 (incl. btw) Vervangen toplaag kunstgras KV Altior Uit bijdrage SPUK: - € 17.010 (75% btw-bedrag)
2020	VERV	Investering: € 130.680 (incl. btw) Vervangen toplaag kunstgras KV Prinses Irene Uit bijdrage SPUK: - € 17.010 (75% btw-bedrag)
2022	VERV	Investering: € 432.575 (incl. btw) Vervangen toplaag kunstgras VV HVCH Uit bijdrage SPUK: - € 56.306 (75% btw-bedrag)
2022	VERV	Investering: € 432.575 (incl. btw) Vervangen toplaag kunstgras VV Prinses Irene Uit bijdrage SPUK: - € 56.306 (75% btw-bedrag)
2021	VERV	Investering: € 181.500 (incl. btw) Herstel en verbetering hekwerken sportparken Uit bijdrage SPUK: - € 23.625 (75% btw-bedrag)

Subdoelen: 'Goede onderwijshuisvesting (scholen, brede scholen, gymzalen)', 'De huidige sportaccommodaties zijn behouden en worden zo optimaal mogelijk gebruikt, zowel door verenigingen als door onderwijs' en 'Huidige mfa's en gemeenschapshuizen blijven behouden en worden zo optimaal mogelijk gebruikt als ontmoetingsplek'

Activiteit:

- Ondersteunen multifunctionele accommodaties en gemeenschapshuizen.

Verduurzamen maatschappelijke vastgoed

Alle utiliteitsgebouwen beschikken over minimaal energielabel C in 2023 en in 2030 moet al het gemeentelijk vastgoed beschikken over energielabel A. Om die reden verduurzamen we ons maatschappelijk vastgoed. In 2019 voeren we een nulmeting uit, die leidt tot een investeringsagenda voor de jaren 2020-2022. De benodigde investeringen zijn op dit moment niet in te schatten. Voor 2020 vinden we het toch verstandig om een bedrag op te nemen voor een eerste aanzet: verdere planvoorbereiding, reken- en tekenwerk en mogelijk het realiseren van quick-wins.

De Nieuwe Instelling

We willen een nieuwe bruisende sociaal culturele instelling in het centrum van Heesch. Daarom gaan we in 2019 voor een nieuw gedragen voorstel voor het samenwerkingstraject De Nieuwe Instelling (De Pas, De Eijnderic en de Bibliotheek). We bekijken hoe we het huidige gebouw van de Pas (en mogelijk de bibliotheek) geschikt kunnen maken als 'de huiskamer van Heesch' waar iedereen zich welkom voelt. In het gebouw moet ruimte zijn voor onder andere ontmoeting, creatief uiten, groeien en ontwikkelen en voor organisaties die zich bezig houden met 'zorgen voor elkaar'.

Op dit moment hebben we nog geen beeld van de financiële consequenties en noodzakelijke investeringen. Het afgelopen half jaar is pas op de plaats gemaakt, onlangs heeft weer een doorstart plaatsgevonden. Midden 2019 is een aangepast investeringsvoorstel beschikbaar.

Wat mag het kosten?

2020	NIEUW	Incidenteel: € 50.000 Startfase verduurzaming vastgoed Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 50.000
2021/2022	NIEUW	Pm (Verduurzaming maatschappelijk vastgoed)
	NIEUW	Investering: pm (De Nieuwe Instelling)

Subdoel: 'Gemeentelijke monumenten en musea zijn in stand gehouden'

Activiteit:

- Subsidie verlenen voor onderhouden van monumenten.

Ontwikkeling Abdij van Berne

Wij vinden het behoud van de Abdij door integrale (gebieds-)ontwikkeling als geheel van belang, omdat via het gebouw een belangrijk deel van de religieuze geschiedenis van de omgeving te vertellen is. Verder vinden we het belangrijk dat het erfgoed ook op een passende wijze beleefd kan worden door onze inwoners en overige bezoekers (cultureel, recreatief, educatief). We stellen hiervoor in 2019 een toekomstvisie op samen met de provincie en de Abdij. De provincie stelt cofinanciering beschikbaar. Onze financiële bijdrage richt zich in ieder geval op personele inzet en het compenseren van procedurekosten (vergunningen).

Erfgoedprojecten

In de komende jaren werken we aan de uitvoering van de erfgoedvisie inclusief een uitvoeringsprogramma op. Het gaat dan onder meer om projecten zoals een kerkenvisie, actualiseren Archeologiekaart, monumenten en duurzaamheid, nieuwe Cultuurhistoriekaart,

kansenkaart voor belevingsconcepten voor erfgoed. Deze kansenkaart legt de link met Vrijtijdseconomie, een van de speerpunten van het college. Met name het Aa-dal biedt kansen om Bernheze toeristisch meer op de kaart te zetten.

Wat mag het kosten?

2020	NIEUW	Incidenteel: € 50.000 Ontwikkeling van Abdij uit reserve nog nader te bestemmen: - € 50.000
2021	NIEUW	Incidenteel: € 50.000 Ontwikkeling van Abdij uit reserve nog nader te bestemmen: - € 50.000
2022	NIEUW	Incidenteel: € 50.000 Ontwikkeling van Abdij uit reserve nog nader te bestemmen: - € 50.000
2023	NIEUW	Incidenteel: € 50.000 Ontwikkeling van Abdij uit reserve nog nader te bestemmen: - € 50.000
2020	MJB	Incidenteel: € 25.000 Erfgoedvisieprojecten Uit: reserve nog nader te bestemmen: - € 25.000
2021	MJB	Incidenteel: € 25.000 Erfgoedvisieprojecten Uit: reserve nog nader te bestemmen: - € 25.000
2022	MJB	Incidenteel: € 25.000 Erfgoedvisieprojecten Uit: reserve nog nader te bestemmen: - € 25.000

Subdoel: 'Het openbaar groen is goed onderhouden en beheerd'

Activiteit:

- Bosbeheer en veilig houden van ons bomenbestand.

Sanering zieke (essen)bomen

Op dit moment is de boomziekte essensterfte een groot probleem. Afstervende bomen kunnen een gevaar zijn voor de veiligheid. Wij hebben een wettelijke zorgplicht om onze bomen veilig te houden. Daarom is sanering nodig waarbij zieke bomen worden vervangen.

Wat mag het kosten?

2020	MJB	Incidenteel: € 20.000 Sanering zieke (essen)bomen Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 20.000
2021	MJB	Incidenteel: € 15.000 Sanering zieke (essen)bomen Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 15.000

Subdoelen: 'Waardevolle natuur/biodiversiteit en ecologische functies zijn beschermd en behouden' en 'Sterke positie in de regio'

Activiteit:

- Deelnemen aan regionale samenwerkingsverbanden.

Unesco Geopark

De Peelrandbreuk die van Roermond tot Heesch loopt is uniek in Europa en moet uitgroeien tot een UNESCO Geopark. Met een aantal gemeenten, Waterschap Aa & Maas en de provincie hebben wij de ambitie om de bijzondere breuklijn op de kaart te zetten. We besteden daarbij ook aandacht aan het Wijstherstel.

Wat mag het kosten?

2020	MJB	Incidenteel: € 10.000 UNESCO Geopark de Peelhorst Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 10.000
2021	MJB	Incidenteel: € 10.000 UNESCO Geopark de Peelhorst Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 10.000

Subdoelen: 'Waardevolle natuur/biodiversiteit en ecologische functies zijn beschermd en behouden' en 'Het totaalplaatje van een aantrekkelijke openbare ruimte wordt gevormd door een samenspel van openbare en particuliere elementen'

Activiteit:

- Bijdragen aan subsidieregelingen ter versterking van (boeren)erven en landschapselementen.

Subsidieregeling landschapselementen

We willen onze bijdrage aan de subsidieregeling Groenblauw Stimuleringskader ter versterking van landschapselementen voortzetten. De provincie verdubbelt onze financiële inzet. Wij stellen voor hetzelfde bedrag beschikbaar te stellen als bij het vorige gebiedscontract.

Beheren bloemrijke bermen

We willen de bloemrijke bermen die bij het project dynamische landschappen zijn ingezaaid met bloemrijk mengsel een optimale start meegeven. We hebben hier vanaf 2020 nog twee jaar voor nodig; daarna nemen we deze bermen weer op in ons reguliere bermenbeheerprogramma.

Landschapsontwikkelingsplan – wandelen over de breuklijn

We willen een wandelpad aanleggen over de breuklijn binnen de gemeente dat langs verschillende natuurverschijnselen loopt die op de breuklijn te zien zijn. Het pad zal over zowel gemeentelijke als particuliere grond lopen. Hiervoor ontvangen we subsidie van de provincie.

Stika-contract

We gaan gebruik maken van de subsidieregeling (100%) Groenblauw Stimuleringskader ter versterking van landschapselementen. We treden op als co-financier.

Wat mag het kosten?

2020	MJB	Incidenteel: € 26.500 Beheren bloemrijke bermen Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 26.500
2021	MJB	Incidenteel: € 26.500 Beheren bloemrijke bermen Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 26.500
2020	NIEUW	Incidenteel: € 45.000 Landschapsontwikkelingsplan Uit reserve landschappelijke kwaliteitsverbetering: - € 45.000
2020	MJB	Incidenteel: € 25.000 Stika-contract Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 25.000
2021	MJB	Incidenteel: € 25.000 Stika-contract Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 25.000
2022	MJB	Incidenteel: € 25.000 Stika-contract Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 25.000
2023	MJB	Incidenteel: € 25.000 Stika-contract Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 25.000

Subdoel: 'Waardevolle natuur/biodiversiteit en ecologische functies zijn beschermd en behouden'

Activiteit:

- Onderzoeken van de mogelijkheden van een gezond bijenlandschap/natte ecologische verbindingzones realiseren en in stand houden.

Ontwikkeling natte ecologische verbindingzones

Het Natuurnetwerk Brabant is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Het is een netwerk van deels bestaande en deels nieuwe natuurgebieden die door ecologische verbindingzones met elkaar verbonden zijn. Wij hebben een taakstelling om mee te werken aan de ontwikkeling van het

landelijk Natuurnetwerk. In 2027 zouden alle natte verbindingzones klaar moeten zijn. Voor ons betekent dit nog 14,4 kilometer voor € 900.000,-. De begroting dekt € 265.000,-.

Landelijk geldt het streven om in 2027 in elk geval de natte EVZ's gereed te hebben. We zouden nog 14,4 kilometer moeten realiseren en dat staat gelijk aan een gemeentelijke investering van € 900.000,-. Ten dele is hiervoor al dekking in de begroting: € 265.000,-. We gaan ervan uit dat we 75% van de oorspronkelijke doelstelling kunnen halen. Dit betekent dat de uiteindelijke investering wat lager uitvalt.

Wat mag het kosten?

2021	NIEUW	Incidenteel: € 150.000 Ontwikkeling natte ecologische verbindingzones Uit reserve landschappelijke kwaliteitsverbetering: - € 150.000
2023	NIEUW	Incidenteel: € 200.000 Ontwikkeling natte ecologische verbindingzones Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 200.000
2026	NIEUW	Incidenteel: € 126.000 Ontwikkeling natte ecologische verbindingzones Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 126.000

Subdoel: 'Het openbaar groen is goed onderhouden en beheerd'

Activiteit:

- Beheren en onderhouden openbare ruimte.

Versterking zuidelijke dorpsrand Heesch

Net zoals de Ruijtersweg-Oost willen we de Ruijtersweg-West aan de zuidelijke dorpsrand van Heesch versterken met extra struwelen, hoogstamfruitboomgaardjes en houtsingels.

Opstellen lanenplan buitengebied

We willen lanen die de kwaliteit en recreatieve aantrekkelijkheid van ons buitengebied dragen waarbij ook de vele andere functies in ons buitengebied mogelijk blijven. We willen samen met een belangengroepen en een onafhankelijke deskundige bekijken hoe we deze doelen in de toekomst kunnen handhaven.

Groenonderhoud

We willen openbaar groen in de bebouwde kom dat voldoet aan ons beleid en de kwaliteitsnormen. We willen het openbaar groen ook op lange termijn tegen acceptabele kosten beheersbaar te houden. Daarvoor renoveren we groenvakken en bomen die aan het einde van hun levensduur zijn. Hiermee voorkomen we dat groen volledig versleten raakt, een verpaupert en onbeheersbaar raakt. Door een structurele hogere inzet van middelen op groen houden we de kwaliteit op peil.

Wat mag het kosten?

2023	NIEUW	Incidenteel: € 40.000 Versterking zuidelijke dorpsrand Heesch Uit reserve landschappelijke kwaliteitsverbetering: - € 40.000
2020	MJB	Incidenteel: € 20.000 Opstellen lanenplan buitengebied Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 20.000
2020	MJB	Structureel: € 75.000 Groenonderhoud
2021	MJB	Structureel: € 75.000 Groenonderhoud
2022	MJB	Structureel: € 18.250 Groenonderhoud
2023	MJB	Structureel: € 86.000 Groenonderhoud
2024	MJB	Structureel: € 138.750 Groenonderhoud
2020	MJB	Incidenteel: € 30.000 Bomenrenovatiebudget Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 30.000

2020	MJB	Incidenteel: € 20.000 Bomenonderhoudsbudget Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 20.000
------	-----	---

Subdoel: 'Het totaalplaatje van een aantrekkelijke openbare ruimte wordt gevormd door een samenspel van openbare en particuliere elementen'

Activiteit:

- Bijdragen aan het realiseren van een recreatiepark De Wildhorst.

Toekomstplan De Wildhorst en omgeving

In 2019 verwachten we dat er meer duidelijkheid komt over de afwikkeling van juridische procedures op het park over gebruiks- en eigendomsverhoudingen. Samen met erfpachters en andere direct betrokkenen maken we een toekomstplan. In de tweede helft van 2019 denken we meer inzicht te hebben in de uitvoering van dit plan. Ten gevolge daarvan investeren wij in 2019 in projectkosten. We weten pas wat de financiële consequenties van dit plan zijn nadat een bestuurlijke besluit is genomen over de ontwikkelrichting. Hiervoor stellen we een projectplan op met een financiële paragraaf op. Daarin maken we de investeringen per ontwikkelrichting inzichtelijk. Tot en met 2022 voeren we begeleidingskosten op.

Wat mag het kosten?

2020	MJB	Incidenteel: € 200.000 Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 200.000
2021	MJB	Incidenteel: € 140.000 Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 140.000
2022	MJB	Incidenteel: € 60.000 Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 60.000

Subdoelen 'Waardevolle natuur/biodiversiteit en ecologische functies zijn beschermd en behouden' en 'Inbreng leveren en benutten regionale samenwerkingsverbanden'

Activiteiten:

- Ontwikkelen van de Maashorst.
- Kansen in de speerpuntsectoren.

Doorontwikkelen van de Maashorst

We blijven de Maashorst ontwikkelen tot een aantrekkelijk gebied, zowel vanuit natuurlandschappelijk, recreatief als economisch oogpunt. Uitgangspunten daarbij zijn een efficiënte organisatie en de één-loketgedachte.

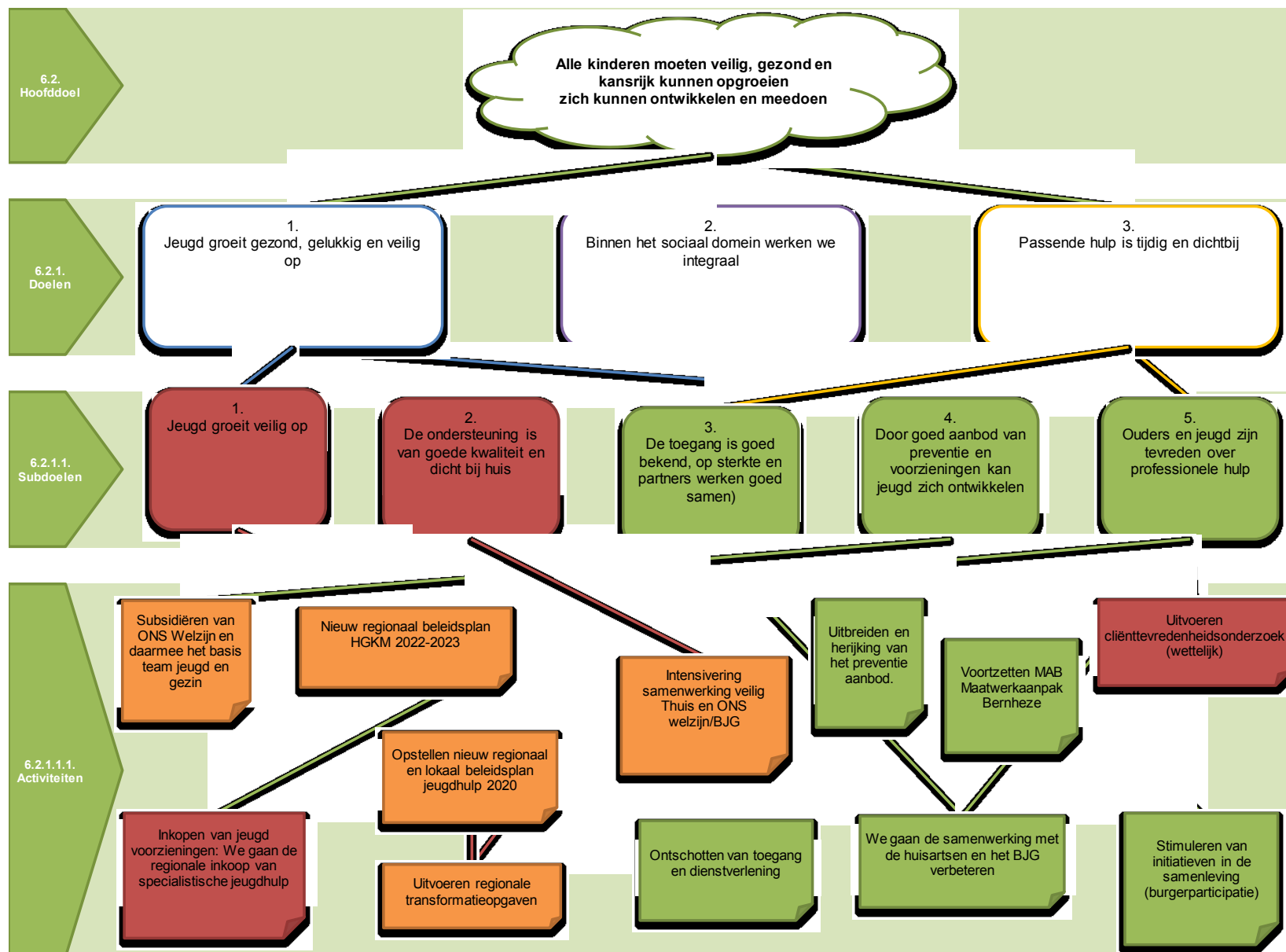
Duurzaam en integraal beheer De Maashorst

We willen de Maashorst aantrekkelijk maken en houden zoals we in het Maashorstmanifest hebben afgesproken. Een belangrijk onderdeel hiervan is het doel dat de natuur en het landschap worden gevormd door natuurlijke processen en nauwelijks meer door menselijk beheer (procesnatuur). Dit betekent dat onderhoud en inrichting van het gebied belangrijk zijn (inclusief alle recreatieve voorzieningen). Dit geldt ook voor de veiligheid van bezoekers aan de Maashorst.. In het proces om te komen tot een nieuwe Maashorstorganisatie wordt de kostenverdeelsleutel heroverwogen. Mogelijk heeft dit consequenties voor onze toekomstige bijdrage.

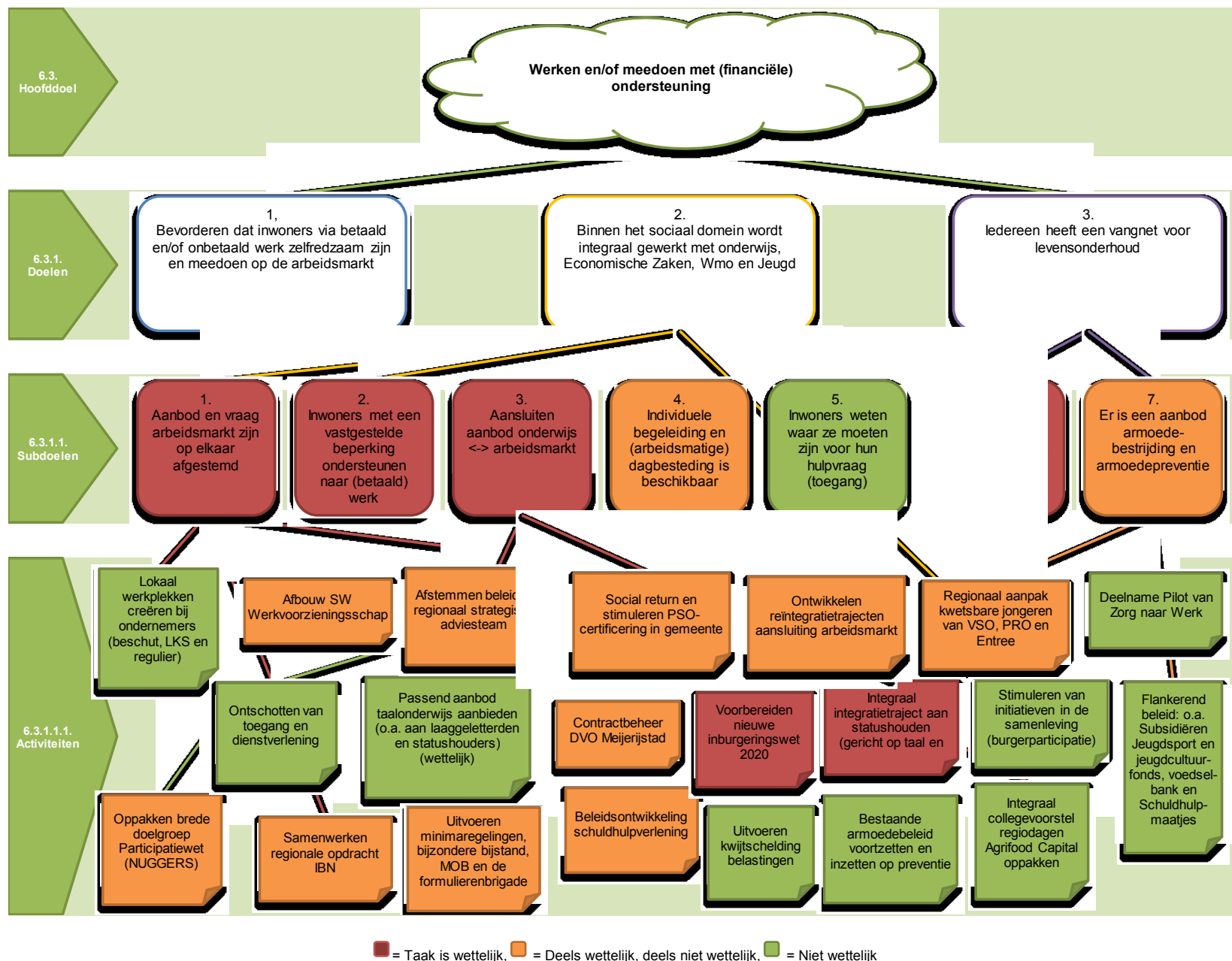
Wat mag het kosten?

2020	NIEUW	Structureel: € 140.000 Doorontwikkeling Maashorst – uitvoeringsbudget incl. personeel/organisatie
2020	NIEUW	Structureel: € 50.000 Duurzaam en integraal beheer natuurgebied de Maashorst

■ = Taak is wettelijk, ■ = Deels wettelijk, deels niet wettelijk, ■ = Niet wettelijk

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Subdoel: 'Inwoners weten waar ze zich kunnen melden voor ondersteuning' en 'De ondersteuning is van goede kwaliteit en dichtbij huis' (toegang)

Activiteit:

- Organiseren van de toegang binnen het sociaal domein (signalering kwetsbare burgers, ondersteuning burger en netwerk, aanbrengen meer samenhang).

Integrale toegang

De toegang tot het sociaal domein is versnipperd. Inwoners kunnen zich voor het sociaal domein bij verschillende loketten melden. Uit onderzoek blijkt dat afstemming en samenwerking tussen de verschillende 'toegangen' niet optimaal is. We gaan onderzoeken hoe we de toegang minder versnipperd kunnen organiseren. Hierbij wordt ook gekeken of de gedachte van één integrale toegang (wmo, participatie, jeugd) wenselijk en haalbaar is. Streven is een herkenbare, goed werkende, laagdrempelige toegang voor inwoners.

Wat mag het kosten?

	NIEUW	pm
--	-------	----

Subdoelen 'Verkleinen afstand tot de arbeidsmarkt' en 'Aanbod en vraag op de arbeidsmarkt zijn op elkaar afgestemd'

Activiteit:

- Inzet op (nieuwe) trajecten om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt optimaal te laten meedoen en te bewegen richting (gesubsidieerd) werk.

Maatwerk voor doelgroepen

Onze inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen we in verschillende doelgroepen indelen (onder andere statushouders, jongeren en beschut werk). We willen voor iedere doelgroep maatwerk bieden. Hiervoor is eerst nodig meer inzicht te krijgen in ons klantenbestand. We doen dit door samen met de gemeente Meierijstad een steekproef uit ons klantenbestand te nemen.

Wat mag het kosten?

	NIEUW	Geen financiële gevolgen
--	-------	--------------------------

Subdoelen: 'We hebben voldoende, passende, kwalitatief goede en beschikbare voorzieningen nu en in de toekomst'

Activiteit:

- Inzet op het tegengaan van het armoedevraagstuk en eenzaamheid (aankpakken met impact).
- Invulling en uitvoering opdrachtgeverschap ONS Welzijn.

Aankpakken met impact

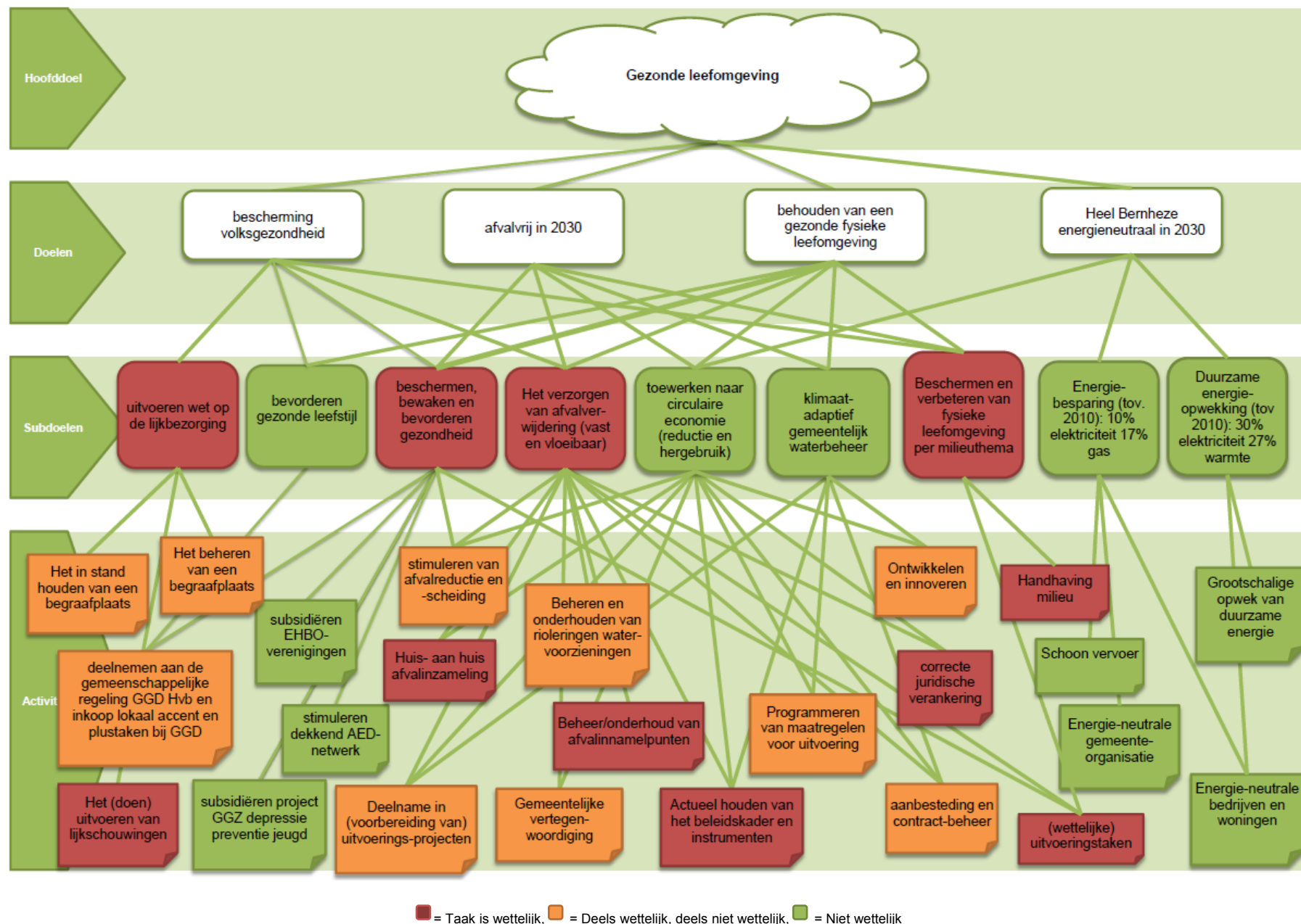
Complexe maatschappelijke vraagstukken die veel inwoners raken en waarbij allerlei organisaties betrokken zijn en waarbij meer partijen nodig zijn om iets te bereiken. De gemeente speelt een essentiële rol door te regisseren op samenwerking van maatschappelijke organisaties, inwoners, vrijwilligers en ondernemers in de aanpak van het vraagstuk. In het verlengde van de startnotitie en de aanbevelingen van de OOB (Burgerparticipatie: ouderenbeleid 2017-2021) zal van start worden gegaan met de vraagstukken ter attentie van eenzaamheid en armoede.

Subsidieovereenkomst welzijnsorganisatie Ons Welzijn

We vinden dat welzijnsorganisatie Ons Welzijn haar taken beter en efficiënter kan uitvoeren. In 2019 starten we, samen met de zes deelnemende gemeenten, een verbeterproces. Daarnaast voeren wij met Ons Welzijn overleg over de uitvoering van hun opdracht in het licht van de gemeentelijke doelen sociaal domein. Het kan zijn dat de verbetering in de bedrijfsvoering en wijziging van taken incidentele en structurele financiële gevolgen hebben. Op dit moment hebben wij daar nog geen inzicht in.

Wat mag het kosten?

2020	MJB	Structureel: pm
------	-----	-----------------

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Subdoel: 'Het verzorgen van afvalverwijdering (vast en vloeibaar)'

Activiteit:

- Beheren en onderhouden van riolering en watervoorzieningen.

Operationeel uitvoeringsprogramma

We stellen een operationeel uitvoeringsprogramma waterbeheer en riolering op.

Wat mag het kosten?

2020	VERV	Investering: € 104.000 Uit voorziening riool: - € 104.000
2021	VERV	Investering: € 200.000 Uit voorziening riool: - € 200.000
2022	VERV	Investering: € 250.000 Uit voorziening riool: - € 250.000
2023	VERV	Investering: € 250.000 Uit voorziening riool: - € 250.000

Subdoelen: 'Het verzorgen van afvalverwijdering (vast en vloeibaar)' en 'Toewerken naar circulaire economie (reductie en hergebruik)'

Activiteit:

- Huis aan huis afvalinzameling/stimuleren van afvalreductie en afvalscheiding.

Intensiveren beleid afvalverwijdering

We blijven ons inzetten op het gescheiden inzamelen van afval. De komende jaren willen we dit beleid intensiveren door onder meer inwoners blijven informeren over nut en noodzaak hiervan, het onderzoeken van mogelijkheden dat inwoners online hun afvalgedrag monitoren, het gescheiden inzamelen van luiers en we maken in 2022 een nieuw afvalbeleidsplan. We voorzien een stijging van de afvalstoffenheffing in 2020.

Wat mag het kosten?

2020		BN
------	--	----

Subdoelen: 'Beschermen en verbeteren van fysieke leefomgeving per milieuthema' en 'Beschermen, bewaken en bevorderen gezondheid'

Activiteit:

- Actueel houden van het beleidskader en instrumenten.

Ontwikkelingen milieubeleid

De wetgeving voor geur en bodem gaat in 2021 op in de Omgevingswet. Dit betekent onder meer dat de bodemtaken van de provincie naar de gemeenten gaan. We zijn in overleg met provincie, ODBN en regiogemeenten om te bepalen waar deze taken in de toekomst uitgevoerd worden en wat deze aan inzet en (extra) kosten met zich meebrengen. We zijn bezig met het in beeld brengen van de actuele geurcontouren in Bernheze. We gebruiken deze informatie om onze ambities voor geur in de Omgevingsvisie te bepalen. Luchtkwaliteit kent een duidelijke relatie met de agrarische sector. We verwachten meer bedrijfsbeëindigingen die hierop een positief effect hebben. We onderzoeken, samen met Agrifood Capital, de mogelijkheden voor emissieloze stallen in 2025. Deze milieu-onderwerpen laten we integraal onderdeel zijn van de Omgevingsvisie (en omgevingsplannen) waar ook onze lokale ambities aan bod komen.

Wat mag het kosten?

		pm
--	--	----

Duurzame energie-agenda 2017-2020

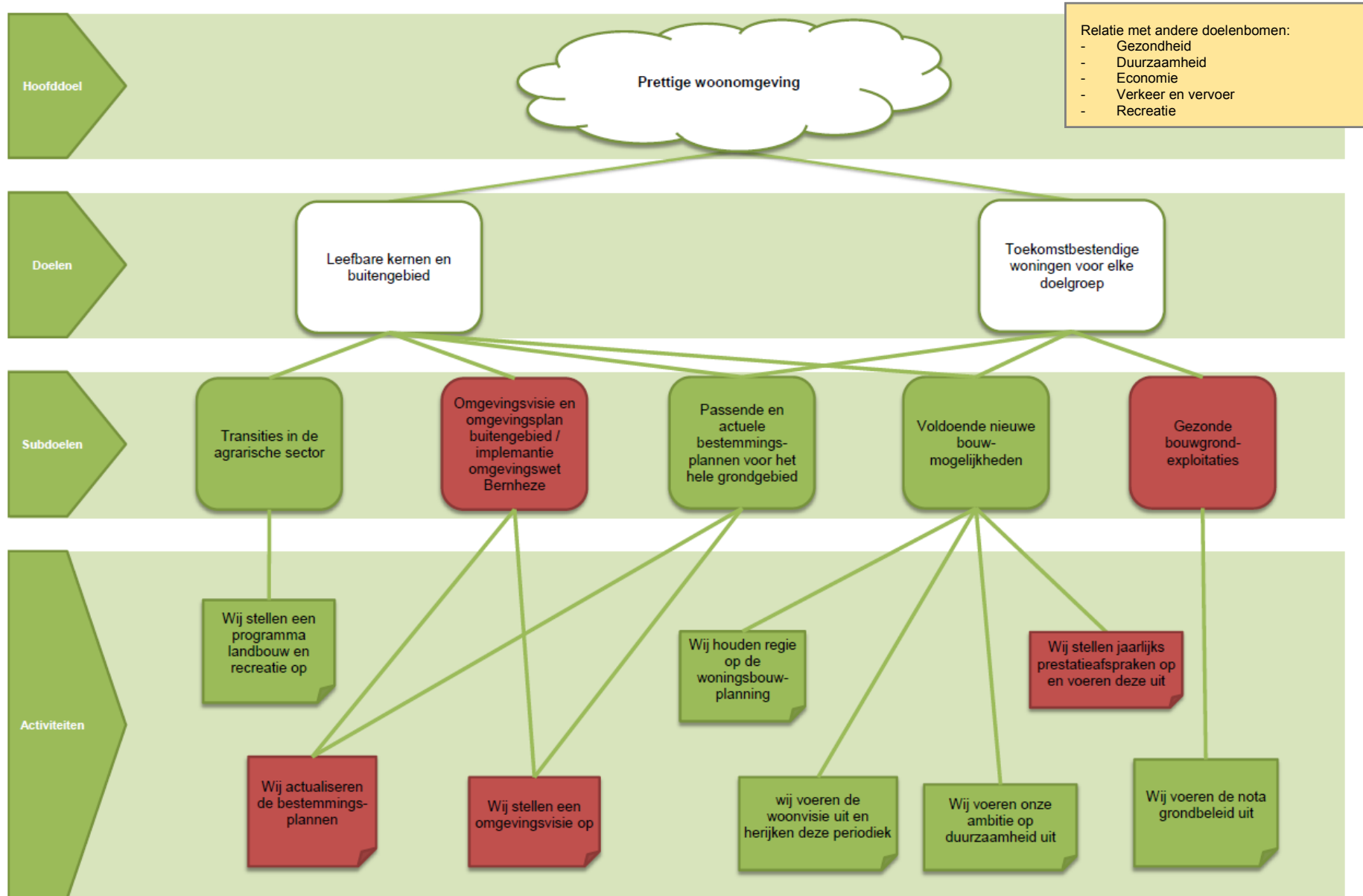
Tot 2020 richten we ons met een aantal projecten op vijf strategische doelen namelijk:

- Energieneutrale gemeente
- Energieneutrale woningen (huur en koop)
- Energieneutrale bedrijven
- Grootschalige opwek van duurzame energie
- Schoon Vervoer

Zo gaan we in samenwerking met woningbouwcoöperaties huurwoningen voorzien van zonnepanelen. We willen tenminste één gasloze wijk realiseren en één CPO project met nul-op-de-meter-woningen. We gaan met de ondernemers aan tafel om energie te besparen in hun bedrijven. Bovendien gaan we een flinke impuls geven aan de productie van zonne-energie op zonneweides en boerendaken. Bij het programma bedrijfsvoering geven we aan dat we een extra formatie willen aantrekken voor het mede vormgeven van de regionale duurzaamheidsagenda en energieagenda.

Wat mag het kosten?

2020	MJB	Incidenteel: € 27.950 Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 27.950
------	-----	---

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Subdoel: 'Omgevingsvisie en omgevingsplan buitengebied/implementatie omgevingswet Bernheze'

Activiteit:

- Wij stellen een omgevingsvisie op.

Opstellen omgevingsvisie – digitalisering werkprocessen

We zijn bezig met het opstellen van onze Omgevingsvisie voor Bernheze. Hierin komen diverse milieuthema's aan bod (bodem, geur en luchtkwaliteit) die, door wettelijke wijzigingen, de komende jaren voor verandering zorgen. In de loop van 2020 bekijken welke organisatorische gevolgen deze hebben; ook in relatie tot de (toekomstige) rol van de ODBN.

Voor het afronden van de Omgevingsvisie voegen we € 44.822,- uit het investeringsbudget implementatietraject toe aan het restant van het budget voor het opstellen van het Koersdocument (€ 115.868,92). Met de andere manier van werken die de Omgevingswet beoogd doen we al sinds 2017 ervaring op (onder andere de Tafel van Bernheze).

De nieuwe Omgevingswet betekent ook een inhoudelijke en technische voorbereiding op het Digitaal Stelsel Omgevingsrecht. Dit betekent onder meer een verandering in onze werkprocessen. In 2020 maken we daar een start mee.

Transitie buitengebied

In het coalitieakkoord worden belangrijke ontwikkelingen in het buitengebied gesignaleerd waarin de gemeente een belangrijke rol kan en wil spelen. De start van het programma landbouw en de provinciale besluiten maken duidelijk dat er de nodige uitdagingen liggen.

Een en ander betekent dat vooral in de periode tot en met 2021 veel extra inspanningen geleverd zullen moeten worden. Te denken is hierbij aan:

- Meer ondersteuning in het begeleiden van stoppers en de daarbij door betrokken boeren te maken keuzes. Ook keuzes voor andere, duurzame en innovatieve vormen van agrarische bedrijfsvoering of combinaties.
- Intensievere inzet op VTH taken gelet op de toenemende vraag naar maatwerk en het gegeven dat veel vergunningen aanpassing noodzakelijk. Innovatie en verbrede landbouw spelen daarbij een rol.

Meer (integrale) afstemming en samenwerking zowel in eigen huis als met de Omgevingsdienst en provincie. Dit investeren in een andere manier van werken, die ook ten grondslag ligt aan de aanpak van de Tafel van Bernheze, verdient zich op termijn terug als deze manier van werken cultuureigen is en aansluit bij hetgeen de Omgevingswet van het gemeentelijk apparaat vraagt.

Wat mag het kosten?

2020	WET	Incidenteel: € 50.000 Implementatie omgevingsvisie Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 50.000
2021	WET	Incidenteel: € 50.000 Implementatie omgevingsvisie Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 50.000
2022	WET	Incidenteel: € 50.000 Implementatie omgevingsvisie Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 50.000
2023	WET	Incidenteel: € 50.000 Implementatie omgevingsvisie Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 50.000
2020	WET	Incidenteel: 140.000 transitie buitengebied (2 fte) Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 140.000

2021	WET	Incidenteel: 140.000 transitie buitengebied (2 fte) Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 140.000
------	-----	--

Subdoel: 'Voldoende nieuwe bouw mogelijkheden'

Activiteiten:

- Wij houden regie op de woningbouwplanning.
- Wij voeren de woonvisie uit en herijken deze periodiek.

Herziening woonvisie

We actualiseren jaarlijks de woningbouwplanning waarin we de woonvisie vertalen naar concrete projecten. De huidige woonvisie loopt tot en met 2021. In 2020 starten we met de herziening van de woonvisie.

Wat mag het kosten?

2020	VERV	Incidenteel: € 25.000 Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 25.000
2021	VERV	Incidenteel: € 25.000 Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 25.000

Subdoel: 'Passende en actuele bestemmingsplannen voor het hele grondgebied'

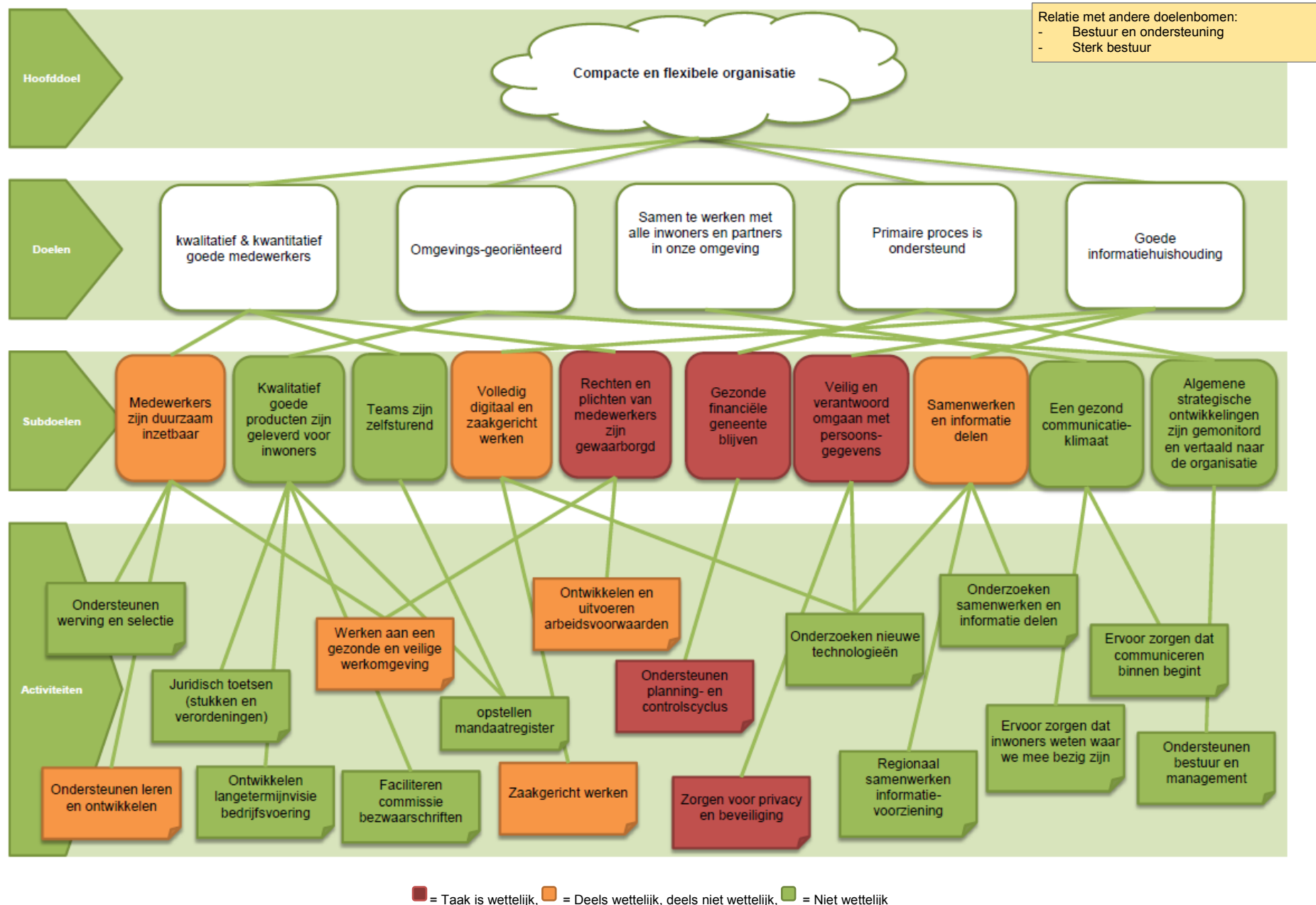
Activiteit:

- Wij actualiseren de bestemmingsplannen.

Passende bestemmingsplannen

Bij passende bestemmingsplannen horen gebiedsvisies en sturingsdocumenten. In 2019 inventariseren we waar we geactualiseerde gebiedsvisies en sturingsdocumenten nodig hebben. Vervolgens geven we hier uitvoering aan. De verplichting voor het opstellen van beheersverordeningen voor de kommen is vervallen.

2020	WET	Incidenteel: € 25.000 Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 25.000
------	-----	---

Subdoel: 'Een gezond communicatieklimaat en samenwerken en informatie delen'

Activiteiten:

- Ervoor zorgen dat inwoners weten waar we mee bezig zijn.
- Ondersteunen bestuur en management.
- Goede informatiehuishouding, samenwerken en informatiedelen.

Financieel systeem

Het financiële systeem is toe aan vervanging, omdat de software niet langer wordt ondersteund. Ten gevolge hiervan starten we volgend jaar een aanbestedingstraject. In 2021 volgt installatie, migratie en opleiding, zodat we in 2021 over het nieuwe systeem te kunnen beschikken.

Het vervangen betekent hogere leaseverplichtingen en een eenmalig bedrag.

Bernheze van Automatisering naar Informatisering

Om te komen van automatiseren naar informatisering hebben we een drietal sporen gedefinieerd. Dit in de vorm van het op orde krijgen van onze techniek met als doel deze richting Cloud te migreren, het op orde krijgen van onze informatieorganisatie en het op orde houden van ons informatiesysteem zelf. In het kader van het tweede spoor, het op orde krijgen van onze informatieorganisatie werken we aan een versterking van de I-functies. Concreet verwachten we dat deze op termijn met 6,5 FTE gaat groeien. Dit doen we gefaseerd over een periode van vijf jaar.

In de vorige PPN hebben we aangegeven dat voor 2023 en verder € 400.000,- nodig was. Dit bedrag is opgebouwd uit € 250.000,- kosten spoor 2 en € 150.000,- kosten spoor 3. Bij de start van het traject Bernheze van Automatisering naar Informatisering hebben we afgesproken dat activiteiten in het kader van spoor 3, het op orde houden van ons informatiesysteem afzonderlijk, via de reguliere P&C cyclus voor gelegd worden.

Professionalisering sociaal domein

Om goed te kunnen anticiperen op onze verantwoordelijkheden binnen het sociaal domein is het zaak dat we beschikken over een adequate informatievoorziening. We willen het stuurinstrumentarium verbeteren, een verplichtingenadministratie opzetten en overstappen van handmatige aanlevering naar een web georiënteerde aanlevering. Daarnaast willen we optimaler inzetten op de aanwezige instrumenten.

Vervanging geo-informatiesysteem

We gaan kijken naar een alternatief voor de huidige, in 2006 aangekochte, voorziening voor het geografisch presenteren van onze gegevens. We constateren dat het huidige systeem onvoldoende tegemoet komt aan de huidige en verwachte behoefte voor beleid en uitvoering ondersteunende informatie.

Zaakgericht werken

We willen aansluiten op landelijke standaarden, de gewijzigde (landelijke) zienswijze en de behoefte vanuit onze organisatie voor het zaakgericht werken met betrekking het digitaal informatiesysteem voor post en archief. Doorvoering heeft betrekking op de volledige omgeving inclusief gekoppelde systemen.

Daarnaast zijn beoogde acties opschoning huidig zaaksysteem en een organisatiebrede heroriëntatie op zaakgericht werken. We streven naar een verdere verbetering van onze dienstverlening, onze interne communicatie en een efficiëntere bedrijfsvoering.

Wat mag het kosten?

2021	VERV	Structureel: € 28.500 Vervanging financieel pakket
2021	VERV	Incidenteel: € 60.000 Implementatiekosten financieel pakket Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 60.000
2020	VERV	Structureel: € 95.000 Spoor 2 invulling i-functie
2021	VERV	Structureel: € 85.000 Spoor 2 invulling i-functie
2022	VERV	Structureel: € 30.000 Spoor 2 invulling i-functie
2023	VERV	Structureel: € 125.000 Spoor 2 invulling i-functie
2024	VERV	Structureel: € 125.000 Spoor 2 invulling i-functie
2020	NIEUW	Investerings: € 25.250 Professionalisering sociaal domein – uitbreiding klantvolgsysteem
2020	NIEUW	Structureel: € 18.750 Professionalisering sociaal domein – uitbreiding klantvolgsysteem
2020	VERV	Incidenteel: € 20.000 Geo informatiesysteem Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 20.000
2020	VERV	Structureel: € 5.000 Geo informatiesysteem
2020	VERV	Structureel: € 31.000 Vervanging systeem zaakgericht werken
2020	NIEUW	Structureel: € 15.500 Leasekosten aanpassen zaakgericht werken
2020	NIEUW	Incidenteel: € 50.000 Opschonen zaakstelsel Verseon Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 50.000

Onderhoud inventaris, gemeentelijke gebouwen en kunst

De uitkomsten van het meerjarig vervangingsschema van het meubilair van het gemeentehuis zijn meegenomen met deze nota. De actualisatie van de onderhoudsplannen van de gemeentelijke gebouwen en van de kunstvoorzieningen kunnen leiden tot een aanvullende vraag naar middelen.

Wat mag het kosten?

2022	VERV	Investerings: € 140.000 Vervanging AV en discussiesysteem raadszaal
2022	VERV	Investerings: € 70.000 Vervanging overige AV

Subdoel: 'Kwalitatief en kwantitatief goede medewerkers en primaire proces is ondersteund'

Activiteiten:

- Ondersteunen bestuur en management.
- Ontwikkelen langetermijnvisie bedrijfsvoering.

Doorontwikkeling Bernheze

Gewenste formatie-uitbreiding:

In het kader van het realiseren van de beleidsdoelstelling behorende bij het bestuursprogramma Samen voor Bernheze nemen we volgende gewenste formatie-uitbreidingen op.

Programma-ondersteunende formatie-uitbreiding

Onderwerp	Fte
Jeugdzorg en WMO Uitbreiding administratie team zorg/financiën i.v.m. verschuiving administratieve afhandeling WMO en jeugdzorg (facturering) (1 fte) Uitbreiding formatie team zorg (consulenten) in verband met aanzuigende werking als gevolg van invoering abonnementstarief en langer zelfstandig wonen (1 fte)	2,0
Energieagenda Gevolg geven aan regionaal verband duurzaamheidsagenda en energieagenda	1,0

Onderwerp	Fte
Verkeer In het kader van mobiliteit, verkeer en realisatie woonprojecten is dit benoemd in het bestuursprogramma.	1,0
Natuur, landschap en recreatie De capaciteit is nodig voor uitvoeringsgerichte werkzaamheden.	0,5
Totaal	4,5

Aanvullen kwalitatieve en kwantitatieve formatie in het kader van doorontwikkeling Bernheze

De komende jaren zal er aandacht zijn voor ontwikkeling van de organisatie. Dit gaat niet om een grote verandering, maar juist om maatwerk. Waar is wat nodig om als organisatie wendbaar te blijven en de bestuurlijke ambities te kunnen realiseren. Dit vraagt om een zekere mate van flexibiliteit. Om in te kunnen spelen op dat wat nodig is.

Op dit moment zijn er al allerlei ontwikkelingen gaande, deze verschillen van omvang en karakter. Soms is er sprake van structurele aanpassing in de organisatie terwijl op een andere plek het juist gaat om een incidentele impuls. Ook de aard kan verschillen, waar het soms gaat om extra personele inzet, gaat het op een andere plek om team- en competenties ontwikkelen of het borgen van kennis en kunde door de externe inhuur te beperken en vooral ons te richten op borging in de eigen organisatie.

De komende vier jaar zijn we bezig met de doorontwikkeling van de organisatie. Dit vraagt om een extra incidentele impuls om op een hoogwaardig, flexibele en adequate manier in te kunnen springen op dat wat nodig is. Hiervoor hebben wij opgenomen een bedrag ter grootte van 3 fte op incidentele basis. 3 fte omdat per domein ruimte nodig is voor ondersteuning. Dit budget dient flexibel ingezet te worden om hoogwaardige en wendbaar tijdelijk een impuls te geven aan de organisatie daar waar het nodig is. Dit kan per plek en per tijdstip verschillen. Het kan gaan om daadwerkelijk een tijdelijke vacature, maar ook coaching of externe inhuur. De structurele formatie van organisatiecoach hebben we laten vervallen. In het kader van de organisatieontwikkeling nemen we volgende gewenste formatie-uitbreidingen op.

Organisatieontwikkeling formatie-uitbreiding

Onderwerp	Fte
Doorontwikkeling organisatie ondersteuning bij procesbewaking van domeinen en managers / coaching / interventiecapaciteit / strategisch vermogen vergroten / van inhuur naar vergroten van eigen kwalitatieve capaciteit / behoud van knowhow	3,0

Wat mag het kosten?

Programma-ondersteunende formatie-uitbreiding:

2020	NIEUW	Structureel: € 140.000 Jeugdzorg en Wmo (2 fte) Uit structurele nog niet bestemde stelpost sociaal domein: - € 140.000
2020	NIEUW	Incidenteel: € 70.000 Energie-agenda Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 70.000
2021	NIEUW	Incidenteel: € 70.000 Energie-agenda Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 70.000
2022	NIEUW	Incidenteel: € 70.000 Energie-agenda Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 70.000
2023	NIEUW	Incidenteel: € 70.000 Energie-agenda Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 70.000
2020	NIEUW	Structureel: € 70.000 Verkeer (1 fte)
2020	NIEUW	Structureel: € 35.000 Natuur, landschap en recreatie (0,5 fte)
2020	NIEUW	Incidenteel: € 30.000 Inzet team beheer – gegevensbeheer Uit Algemene gemeentelijke reserve IBN: - € 30.000

2021	NIEUW	Incidenteel: € 30.000 Inzet team beheer – gegevensbeheer Uit Algemene gemeentelijke reserve IBN: - € 30.000
2022	NIEUW	Incidenteel: € 30.000 Inzet team beheer – gegevensbeheer Uit Algemene gemeentelijke reserve IBN: - € 30.000
2023	NIEUW	Incidenteel: € 30.000 Inzet team beheer – gegevensbeheer Uit Algemene gemeentelijke reserve IBN: - € 30.000

Organisatieontwikkeling formatie-uitbreiding:

2020	NIEUW	Incidenteel: € 210.000 Organisatieontwikkeling (3 fte) Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 210.000
2021	NIEUW	Incidenteel: € 210.000 Organisatieontwikkeling (3 fte) Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 210.000
2022	NIEUW	Incidenteel: € 210.000 Organisatieontwikkeling (3 fte) Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 210.000
2023	NIEUW	Incidenteel: € 210.000 Organisatieontwikkeling (3 fte) Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 210.000
2020	NIEUW	Incidenteel: € 50.000 Organisatieontwikkeling – onvoorzien Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 50.000
2021	NIEUW	Incidenteel: € 50.000 Organisatieontwikkeling – onvoorzien Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 50.000
2022	NIEUW	Incidenteel: € 50.000 Organisatieontwikkeling – onvoorzien Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 50.000
2023	NIEUW	Incidenteel: € 50.000 Organisatieontwikkeling – onvoorzien Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 50.000

NIET IN DIT MEERJARENPECTIEF PASSENDE VOORNEMENS

Ook van de voornemens waarvan wij van oordeel zijn dat deze niet in dit meerjarenperspectief passen geven wij u een beeld. De reden kunnen van financiële aard zijn, (nog) niet aansluiten bij beleidsuitvoering of op andere wijze prematuur zijn.

Deze voornemens vragen bij honorering een extra begrotingsruimte van € 533.000,- en een extra bijdrage uit de reserve van € 658.000,-.

Verkeer, vervoer en waterstaat

Onderhoud bermen

Met een extra budget voor bermenonderhoud hebben we in 2017 en 2018 een inhaalslag hebben gemaakt op het gebied van verkeersveiligheid en waterafvoer en invulling gegeven aan de wensen van onze bewoners. Om alle bermen op het zelfde gewenste onderhoudsniveau te houden dient het onderhoudsbudget voor de bermen opgehoogd te worden.

2023	NIEUW	Structureel: € 50.000 Bermenonderhoud
------	-------	---------------------------------------

Verbindingsweg Nistelrode en Vorstenbosch

Het huidige structuurbeeld van de Vorstenboscheweg komt niet overeen met het gewenste beeld. Om de verkeersveiligheid en de constructie te borgen doen we wel het reguliere onderhoud en houden we rekening met het moment dat een grootschalige aanpak nodig is.

2023	NIEUW	Incidenteel: € 480.000 Grootschalige aanpak Vorstenboscheweg (verbindingsweg) Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 480.000
------	-------	--

Onderzoek Loosbroeksestraat

In het mobiliteitsplan is de Loosbroeksestraat aangeduid als een verbinding voor personenauto- en landbouwverkeer. Voor fietsers is deze weg minder aantrekkelijk, omdat deze verbinding over Vinkel voert en daardoor minder gericht is. Verder maakt ook de buurtbus Nuland-Loosbroek-Vorstenbosch gebruik van deze straat. Er wordt intensief gebruik gemaakt en de snelheid van het verkeer is te hoog. De geotechnische ondergrond is slecht en het smalle (bolle) wegprofiel maakt dat uitwijkend personen-, vracht- en landbouwverkeer zorgt voor het voortdurend wegdrijven van de buitenzijden van de weg. Dit maakt de weg structureel onveilig voor alle weggebruikers. We willen onderzoeken welke mogelijkheden er zijn ten aanzien van veiligheid, (her)inrichting en onderhoudsbeheer.

2023	NIEUW	Incidenteel: € 25.000 Onderzoek Loosbroekseweg Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 25.000
------	-------	--

Haalbaarheidsonderzoek fietspad Kampweg–Berkenvenseweg

De fiets verbinding tussen Loosbroek en Vorstenbosch via zowel Kampweg als Berkenvenseweg is erg smal waardoor fietsers zich onveilig voelen. In samenspraak met de kerncommissie Loosbroek en de dorpsraad Vorstenbosch is er in 2018 met de bewoners nagedacht over een verkeersproef. Deze verkeersproef kon echter niet op voldoende draagvlak rekenen. De optie om een fietspad

aan te leggen kan daarentegen wel op draagvlak rekenen. Voor de aanleg van een fietspad willen wij een haalbaarheidsonderzoek uitvoeren.

2020	NIEUW	Incidenteel: € 35.000 Haalbaarheidsonderzoek fietspad Kampweg - Berkevenseweg Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 35.000
------	-------	---

Onderzoek verkeersmaatregelen buitensportaccommodaties

De jeugdige gebruikers van de diverse buitensportaccommodaties komen vaak met de fiets. In de (donkere) avonden wordt dit als verkeersonveilig ervaren. We willen per sportaccommodatie onderzoeken samen met de verenigingen en belanghebbenden in beeld brengen wat de mogelijke maatregelen zijn. Situatie Schoonstraat Heesch loopt hier deels op vooruit.

2020	NIEUW	Incidenteel: € 25.000 Onderzoek verkeersmaatregel buitensportaccommodaties Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 25.000
------	-------	--

Herinrichting Weijen-West

Bij de herinrichting Weijen zorgen we dat de fietsers en voetgangers zich veiliger voelen. Daarnaast blijft ook voor de auto's het centrum van Nistelrode bereikbaar. Met het ontwerp en de uitvoering houden we rekening met het subdoel verduurzamen van de openbare ruimte.

2022	NIEUW	Investering: € 50.000 Herinrichting Weijen-west
2023	NIEUW	Investering: € 1.100.000 herinrichting Weijen-west

Revitalisering bedrijventerrein De Beemd (Heesch)

We willen de kwaliteit en de uitstraling van het bedrijventerrein Zoggelsestraat - Nieuwstraat - Nieuwe Erven verbeteren door de openbare ruimte opnieuw in te richten. We revitaliseren met aandacht voor Keurmerk Veilig Ondernemen, ruimtelijke kwaliteit, verkeersveiligheid en duurzaamheid.

2022	MJB	Investering: € 50.000 Revitalisering bedrijventerrein De Beemd
2023	MJB	Investering: € 1.212.700 Revitalisering bedrijventerrein De Beemd

Herinrichting Kerkstraat en Heuvel, Vorstenbosch 2e fase

De Kerkstraat en de Heuvel willen we het karakter geven van een woonstraat. We willen dit bereiken door het gebruik van klinkers in plaats van asfalt. Doorgaan verkeer moet worden ontmoedigd of worden afgeremd. Ook besteden we aandacht aan meer groen.

2023	MJB	Investering: € 50.000 Kerkstraat – Heuvel Vorstenbosch 2e fase
2024	MJB	Investering: € 400.000 Kerkstraat – Heuvel Vorstenbosch 2e fase

Fietsverbinding Schoonstraat naar sportpark

De kinderen vanuit Heesch fietsen via de Schoonstraat naar het sportpark. Vanaf de Verdilaan moeten de kinderen nu tussen de geparkeerde auto's door slingeren. Samen met de sportclubs en de buurt willen we kijken naar een oplossing.

2022	MJB	Investering: € 50.000 Fietsverbinding Schoonstraat naar sportpark
2023	MJB	Investering: € 500.000 Fietsverbinding Schoonstraat naar Sportpark

Uitbreiding accommodatie Lindershof

Turn- en gymnastiekvereniging HGC uit Heesch maakt gebruik van sportzaal Lindershof in Heesch. De vereniging wil haar aanbod uitbreiden en de accommodatie efficiënter en kwalitatief beter gebruiken. Hiervoor is een uitbreiding van de accommodatie nodig van 400 m2 voor specifieke turnfaciliteiten.

2020	NIEUW	Investering: € 423.500 incl. btw Uit bijdrage SPUK: - € 55.125 (75% btw-bedrag)
------	-------	--

Bestrijden exoten

Door de klimaatverandering vestigen zich steeds meer soorten in Nederland die hier eigenlijk niet thuis horen, maar wel goed gedijen. Deze concurreren met inlandse soorten, veroorzaken schade, letsel of gezondheidsklachten. Elke soort vergt zijn eigen specifieke aanpak, die niet past binnen het reguliere onderhoud. We onderzoeken, samen met buurgemeenten, hoe we dit het beste kunnen uitvoeren. Hiervoor vragen we een werkbudget.

2020	NIEUW	Incidenteel: € 10.000 Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 10.000
2021	NIEUW	Structureel: pm

Beheer natuurterreinen

Natuur die we hebben ontwikkeld begint in een fase te komen dat structureel beheer nodig is. Van enkele natuurterreinen loopt de nazorgperiode af. In 2019 maken we een totaaloverzicht van al onze natuurterreinen en landschapselementen en stellen hier een onderhoudsadvies bij op. Deze inventarisatie moet de precieze benodigde kosten uitwijzen maar wij adviseren voor het beheer in 2020 en verder alvast middelen te reserveren.

2020	NIEUW	Structureel: € 20.000
2021	NIEUW	Structureel: pm

Opstarten landschapsprojecten

In 2019 actualiseren wij het Landschapsontwikkelingsplan met een aantal projecten. Voor een aantal projecten is voorbereiding of uitwerking nodig. We kijken naar meerdere financieringsbronnen (eigen financiering, subsidies en meeliftkansen). Denk bijvoorbeeld aan het uitwerken van de Leidraad landschappelijke inpassing, het uitzoeken waar concrete kansen liggen voor droge ecologische verbindingzones, het regelen van subsidies voor bijenlandschap en zandwegen en het uitwerken van het ontwerp 'Wandelen over de breuklijn'. Hiervoor hebben wij een werkbudget nodig.

2020	NIEUW	Incidenteel: € 12.500 Opstarten landschapsprojecten Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 12.500
2021	NIEUW	Incidenteel: € 12.500 Opstarten landschapsprojecten Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 12.500

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Stedenbouwkundig advies particulieren

We vinden het belangrijk om een grotere inhoudelijke bijdrage te leveren aan de stedenbouwkundige werkzaamheden bij woningbouwprojecten. Bij particulieren initiatieven besteden we dit uit aan een extern stedenbouwkundig bureau. De ervaring leert dat dit bureau goede kwaliteit levert en dat deze werkwijze de efficiëntie bevordert. We willen hiervoor tot 2022 een apart budget voor stedenbouwkundige inhuur reserveren.

2020	MJB	Incidenteel: € 24.000 Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 24.000
2021	MJB	Incidenteel: € 24.000 Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 24.000

Optimaliseren begroting

Optimaliseren begroting

De huidige begroting bestaat uit een aantal posten die nu en in de toekomst de begroting ongunstig kunnen beïnvloeden. Het weglaten van deze posten vraagt begrotingsruimte. Het meer solide maken van onze begroting kan bij de integrale afweging van prioriteiten een rol spelen. Het gaat om onderstaande items. We nemen ons voor dat als de gelegenheid zich voordoet – als we (structurele) meevallers hebben – om met voorrang aandacht te besteden aan onderstaande items.

- Verkoop (incidentele) gronden
In de begroting hebben we al een aantal jaren de verkoopopbrengst van ongeveer € 200.000,- structureel opgenomen. Het betreft pachtgronden, niet-strategische gronden en restgroen. De mogelijkheid van verkoop van deze gronden wordt minder, omdat de voorraad afneemt.
- Kapitaallasten bruto-investeren
In het verleden hebben we voor de realisatie van een aantal voorzieningen (o.a. sporthal De Overbeek en de gemeentewerf) gekozen om een reserve in te stellen voor het betalen van de jaarlijkse kapitaallasten. De reden hiervan is dat de begroting op dat moment onvoldoende ruimte bood. De vrijval van deze reserve zou 1,1 miljoen opleveren. De lasten nemen jaarlijks toe met € 85.000,-.

Bedrijfsvoering

Narrowcasting

We denken dat de zogenaamde “narrowcasting” systemen, het plaatsen van beeldschermen met uiteenlopende (gemeentelijke)informatie, uitermate geschikt zijn om de dienstverlening en communicatie met onze inwoners te borgen. We willen hiermee starten bij de binnensportaccommodaties, m.u.v. de gymzalen, en het gemeentehuis.

2020	NIEUW	Incidenteel € 10.890 Aanschaf narrowcasting Uit reserve nog nader te bestemmen: - € 10.890
2020	NIEUW	Structureel: € 12.500 Narrowcasting

Gewenste formatie-uitbreiding:

In het kader van het realiseren van de beleidsdoelstelling behorende bij het bestuursprogramma Samen voor Bernheze nemen we volgende gewenste formatie-uitbreiding op.

Programma-ondersteunende formatie-uitbreiding

Onderwerp	Fte
Verkeer In het kader van mobiliteit, verkeer en realisatie woonprojecten is dit benoemd in het bestuursprogramma.	0,5

2020	NIEUW	Structureel: € 35.000 Verkeer (0,5 fte)
------	-------	--